

Nunatsiavut IkumakKainnagiamut Pannaigutik

NUNATSIAVUT
kavamanga Government

Novembera 2016

Aulatsijimmut Naillititauusimajuk	4
Ilonnâgut	4
IkumaKainnagiamut Pannaigutet Tugâgutingit	4
Tugâgutet Takunnâtaujuut.....	4
Napvâtausimajut	5
Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutet Atuttaugasuasimajut, Suliatsait ammalu Tungavitsait.....	7
Tugâlluni Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutik AtuliaKittaulippat Tugâgutitsangit	10
IkumaKainnagiamut Pannaigutik Piusitsak	11
Ikumatsait ilingajumut Nunatsiavummut Sivunittini	12
Tâna Nunatsiavut NunakKatigengituk	12
Tâna Ikumait Inigijangit Nunatsiavummi.....	12
Ilillugu SakKijânginnaniattumik Ikumak Sivunitsatinnut ilingajumut Nunatsiavut.....	13
Nunatsiavut Ikumagilittanga amma Prâvinsikkut Inigijangit.....	15
Ikumait Maligaliangit ammalu Maligatsagijangit	15
kamagilluasiagialingit Newfoundland amma Labrador Ikumaligijet	15
NunakKatigenut Ikumaliugunnatangit	15
Ikumait KinuagijauKattajut Piusigijangit	16
kiggatugiamut Malittaugialet amma Akittâgiangit.....	16
NunakKatigengituni Ikumanut kenaujaliugutingit	16
kiatsautigijausot, Sanajausimajutigut amma Akittut kiatsautigijausot/ikumagijausongujuillu	17
IkumaKainnagiamut Amigagijaujuut.....	17
Ikumanut kiggatuttet Pivalliatunitsangit	18
Ikumak Inuliginimmut attuiKattajuk Nunatsiavummiunut.....	19

Ikumait Piusigijangit amma AttuiKattaninga Nunatsiavummi.....	19
Ikumait amma kenaujaliugutit Nunatsiavummi.....	20
Ikumautikkogunnaimut SakKijânginaniattuk Piguvalliajuk Nunatsualimâmi Takunnâtaujuk.....	21
Ikumautikkogunnaigiamut Atuttaugajattut nanituinnak Canadami	21
Canada's Ikumautikkolungituk, Taggami ammalu InuKatsiangituni Nunalinni	22
InuKatsiangituni ammalu Taggamim ikumautikkolugatik ikumaKagiamut Pigumajaujut piggautijaugutilet.....	24
SakKijânginnaniattut Ikumait InuKatsiangituni Nunaliujuni – kajusiutigijautsiasimajut	28
“AkKutet” Pannaigutik Nunatsiavut IkumaKainnagiamut	29
3i SakKijânginnaniattunut Ikumait Piusikalluni.....	29
Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutik Kanuilinganiitsanga	29
AkKutik A: Nunatsiavut Ikumanik Tigumiagiamut Sanajaujuk.....	31
AkKutik B: SâkKijânginnaniattut Ikumait Pivitsangit amma Suliatsait Pivitsagijangit	32
AkKutik C: Pravinsikkut ammalu Nunatsiavut Maligatsangit amma Suliatsangit	35
Kipinguk.....	36
Nunatsiavut Nunalet Kanuilinganningit	36

Aulatsijimmut Naillititausimajuk

Ilonnâgut

Tânnâ IkumaKainnagiamut Pannaigutik ilingajuk Nunatsiavut kiggatujuk pinianniKasongugiamut kamagiallugit ikumaKagia-Kajunut ilonnâni nunakKatigengitumi ilitagillugit nunalimmi inuliginimmut ammalu kenaujaliugutet piusigijanginnut. Tânnâ pannaigutik tigusiuvuk sakKijânginnaniattumik pivalliamut tugâgutiKalluni kamagillugit ikumaKainnagiamut Nunatsiavummi ammalu attuimijuk ilonnainik nunaliujunut tungavigijanginnut, piluattumik illunut ammalu nunalet illuKutinginnik.

Tânnâ IkumaKainnagiamut Pannaigutik sakKititauluasimajuk tâkkununga Nunatsiavut kavamakkunut ammalu sanajausimajuk angijummagimmik Kaujisakkâtillugit nunatsualimâmi ammalu Kaujisatillugit sakKijânginnaniattumut ikumaKagiamut inuKat-siangituni ammalu taggâni nunalinni, ammalu nunalet KaujimaKatigetlutik iluani Nunatsiavummi.

Taikkutigona angijualummik, ilautillugit ammalu angijumi piusiKatlutik, tânnâ IkumaKainnagiamut Pannaigutik kamaluattuk nunalinni atuttaugialinnut ilingajumut Nunatsiavummi piusiKallutik isumagitlugillu inuligijet, kenaujaliugutet ammalu avatin-gagut ikumaKagiamut. Atjigitlugu ikKanattoninga, tânnâ pannaigutik maligiaKasimajuk maligatsaKagettunut ammalu malittau-gialinnut atâgut kavamakkunut Newfalâmi ammalu Labradorimi, amma kenaujaliugutigijauKattajunut ikumanit sakKigunnaKut ilonnainut ilingallunillu.

Atuinnaguttigiana tânnâ IkumaKainnagiamut Pannaigutik “sivulliuvuk allugiamut” tugâgutiKalluni tigusiugiamut sakKijânginnani-attunut ikumanut ilingalluni sivunitsaginiattavuttinut Nunatsiavummi. PiggautiKasimavut tamakkua Kinugautaujut piniannisait ikumatsagijausot ikajunianninginnik Nunatsiavummiunut ammalu kenaujaliugutiKajunut, amma nunalimmi – ilinganiKat-siaKullugit ammalu pijausongutillugit naittumut ammalu akuniungitumut.

IkumaKainnagiamut Pannaigutet Tugâgutingit

Tânnâ tugâgutingit Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutinga imâk pigumavuk:

1. Kanuk pinianniKanianniminik âkKisuigelluni naittumut akunillu ilinganiattumut ikumait atuttaugialinnut ammalu kamagijaugialinnut iluani Nunatsiavut;
2. AllaKattalugit attuijut ikumaitikkojunut amma sakKitiKattajanginnut uKumaittojunut inulimânut piusinginnut, avatik, kenaujaliugutet piniannet iluani Nunatsiavut;
3. Nalunaillugit piniannigijausot ikumanut akikiligiattaugajattunut, pivallialugit ikumautet piusinginnik ammalu ikumait sakKititauKattajut atuttauKattajuillu, kamagijauallagijaugiaKalippata, piunitsautigijausot atuttaugiaKalippata ikumait, amma asitâttausonik ikumatsait naittumut ammalu akuni; amma
4. Atuinnaguttilutik Nunatsiavut IkumaKanginnagiamut Pannaigutimmik Kaujisannikut ammalu uKâlannikut akunga kavamakkunut ammalu ikajuttigejunut katutjiKatigenut tugâgutiKaluallutik pannaiggutuliullutik pannaigutimmik sakKiti-sigamik ammalu sakKititsilutik nâmmatumik kenaujanik ammalu pigunnalutillu atuliaKigiamut.

Tugâgutet Takunnâtaujut

Tânnâ Nunatsiavut IkumaKanginnagiamut Pannaigutik tigusiujuk tugâgutet takunnâtaujumik ikumanut Kângijumut piusitu-Kannik atuttauKattajunut ikumanik najuttigitsiatatumut ammalu akinginnik. Tamanna uKalungituk najuttigigianga ammalu akigijangit ikKanattolungit; tamakkua atuniKatsiamagittut, ammalu ammalu isumagijauallagittut pannaigutiup iluani. Tâvatuak, ikumaKanginnagiamut isumagillugu ilautitsivuk ikKanattoninganik ikuKattisigiamut ammalu kamajuk nunalet Kanuttogutigijan-ginnik ammalu atuttaugialinnik, ammalu Kaujimattisujuk unuttumaginnik inuliginimmik, kenaujaliugutet ammalu avatik sakKi-Kattajunut Kanuttogutigijautsiatunut taikkununga Nunatsiavut nunakKangengitunut. Tânnâ Nunatsiavut IkumaKanginnagiamut Pannaigutinga tasiugiattaujuk tugâgetikkut takunnâtaujumut allanguattausimajut piusitsanginnut atânettuk.

Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutet Tugâgutingit

Napvâtausimajut

Tâna Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutinga ilingaluattuk ukuninga napvâtausimajunut:

Napvâtausimajuk #1 – Nunatsiavut ikKumagijangit nalunammagittuk: Tamanna ikumangait Nunatsiavummi sakKititsivuk attutausagaigajanninganik ammalu sangijongituk. Angilligiatpata diesel-ikojut ikumautingit ilanginni nunaliujuni sakKititsi-langajuk amigattaujunut akungani pigumajaujunut, tâvatuak pigunnasiangimut ammalu apviataummata attuiKattavuk inuligin-immut ammalu kenaujaliugutigijanginnik, ilautillugit inositsiagittotigasuannimut, kamatsiagiamut ammalu nunaligijet inosigiKat-tajanginnik.

Napvâtausimajuk #2 – Nunatsiavummiut amma kenaujaliugutilet takuKattavut akitujualunnik ammalu akittuvalliaKatta-junik ikumait akinginnik: Ikumait akingit Nunatsiavummiunut ammalu kenaujaliugutilet anginitsâluvuk Canadami. Tamakkua katillugit akingit ikumanut ammalu kiatsagiamut sakKititsiKattavuk angijummagimmik kenaujaliugutigigianganut uKumaitsau-tigitlugu inunnut ammalu ilagenut, piluattumik inutuKannut ammalu taikkununa kenaujaliugiamut apomautiKajunut.

Napvâtausimajuk #3 – Ikumait atuinnauningit ammalu akingit attuiKattaningit kenaujaliugutet pivalliatuunninginnik: Ikumait akigijangit amma uKumaittut apomautigijauluakKuk kenaujanik pivalliatitsigiamut, ammalu kajusinginnavuk pinian-nigijautluni Nunatsiavut nunagijanginnut. Ilangit nunalet pitaKatsialugatik kenaujaliugutinnik ikumaKatsialungimata (sollu. Kuatsevik Makkovimmi).

Napvâtausimajuk #4 – Ikumait akigijangit apviagijauvut pitâsongugiamut akikittunik kiatsagiamut: Angijuk percenttik ilagenut nunakKatigengitumi takunnâKattavuk apomautaujunut tigumiagiamut inotsiagiamut, kiatsasiasongugiamut iluani avatinnik jâri nâllugu. Ininginni Nain ammalu Hopedale piluattumik, ilonnakasâtik illuit kiatsasiaKattalungit.

Napvâtausimajuk #5 – Ikumanut maligatsalet ammalu maligatsait tungavingit: Nunatsiavut maliKattavut ikumanut maligatsanginnik ammalu malittaugialinnit tungavinginnit takujauKattatumik nanituinnak Canadami. Prâvinsikkut kavamanga suliaKapviligijingit ammalu katutjiKatigegalait angijumik kamatillugit.

Napvâtausimajuk #6 – AtuniKaluattut kamajut Newfoundland amma Labrador Ikumaligijingit: Taimâtsainatitut inuKat-siangituni nunakKatigengituni Canada-mi, prâvinsikkut ikumaligijingit unuttumaginnik iniKavut ikumaliugiamut ammalu tunitsiKattagiamut. Atjigengininga Nunatsiavummut imailingavuk Newfoundland amma Labrador Ikumaligijingit ataKatauvut râkkununga Nalcor, atanimut kuapauKatauvuk sollu aulataujuk immigolingajumut kampanimmut. Asinginni nunakKatigen-gituni, ikumaligijet namminigijauvut atanimmut katutjiKatigengujunut piunitsamik aulatautlutik taikkununga prâvinsikkut kavamakkunginnut.

Napvâtausimajuk #7 – NunakKatigengitumi ikumanik ikumaliusot: Iluani Nunatsiavut, ikumaliuttauKattajut atutlutik 100%-imik diesel ikumautinik. Newfoundland ammalu Labrador Ikumaligijet ammalu prâvinsikkut kavamanga kisiani piggagas-uasimavut Kaujisagiamut asitâtausonik ikumagijaugiallagajattunut.

Napvâtausimajuk #8 – Ikumanut pigumajauKattajut piusingit: Tamakkua atutlutik ikumanik Nunatsiavummi attutausia-magijuk silak pitjutigillugu, nunalingit Kanuilinganningit, ammalu kenaujaliugutigiKattajangit. Nalliuvinni ottotingit tukiKavuk atulualangajut utsualunnik ammalu ikumanik anginitsauvuk, tâvatuak mikinitsâluk nigijugijauKattajunut nunalimmiunut mikinit-sautlutik kenaujaliuttauKattajut taimailingammat mikinitsamik atulangajut utsualunnik kenaujaliutsiaKattalungimata ilagengujut.

Napvâtausimajuk #9 – kiggatotet piusigijangit ammalu akigijangit: UtjituttauKattajut uKumaigijauKattasimajut ilanginni nunaliujuni sivungani (sollu. Makkovik), Newfoundland ammalu Labrador Ikumaligijangit nutângutitsigasuaajogaluat diesel ikumauntinginnik. Tamakkua ammalu sakKititsisimagivut atausialugatik, Kamingatitsitlutik piluattumik nunanginni Nain ammalu Hopedale. Ikumait akingit ikajotiKajogaluat prâvinsikkut kavamakkunita Taggâni suligijauKattajunut, tâvatuak, ilonngangit ikumait kenaujaKutingit takunnâKattavut nunalimmiunut ammalu kenaujaliugutilinnut pikKujiKattangitut ilanginni ammalu akitujualotluni kiatsagiamut ammalu ikumait atuttaugiaKalippata atautsikut. Ikumait akingit akitujualuit percentingit illuKajunut kenaujaliuKattajanginnut.

Napvâtausimajuk #10 – NunakKatigengitut ikumanut kenaujaliugutingit: Tainnatuangujuk ikumanut kenaujaliugutigijaujuk sakKijâtluni nunakKatigengitumi ilingaluattuk Kijutuinnamut katitsutauKattajunut ukiup takKinginni nunalimmiut aullaKatta-giaKatlutik ungatâni 100 km (utimullu) Kijuttagamut ikualatsiasonik Kijunik. Mikijuk sakKijâjuk kenaujaliugutauKattajumik ilangit nunalimmiut aullaiKattajunut Kijuttasimajammunik sanilliminut. PivitsaKagaluakKuk pivalliatitsigiamut kenaujaliugutit-sanik ammalu sakKititsigiamut suliat-sanik ammalu suliat-sanik sakKititsigiamut ikajugajattumik ikumanik kenaujaliugutilugiamut atuttaunginnaniattumut ammalu sakKijânginnalunillu.

Napvâtausimajuk #11 – kiatsautigijauKattajut, kenaujaliugutigijauKattajut ammalu akikittut kiatsautigijausot: Illualuit Nunatsiavummi kiatsaKattajut atutlutik utsualunnik, Kijuk ammalu ikumakkut, ilonnakasâtik nunalimmiut najuttiKavut Kijunik kiatsagiamut. Unuluangit apvami illulek Nain-imi ammalu Hopedale-imi nâmmangitumik kiatsaKattajut (57 per cent Nain-imi ammalu 63 per cent Hopedale-imi), aippangit ilonnainut Nunatsiavut nunagijangini imailingatillugit 43 per cent. Anginippân-gujuk ikumanut apomautigijauKattajut Nunatsiavummiunut unauvuk atugiamut, salumajumik, nâmmasiattumik ammalu akikit-tumik kiatsagiamut.

Napvâtausimajuk #12 – IkumaKanginnagiamut amigattaujuk: : Tâna anginippâk ikumaKainnagiamut amigattaujuk nunak-Katigengitumi ilautitsivuk ukuninga:

- Akitujualuit pisisongugiamut kiatsautigatsanik;
- Akigijangit ikumait, piluattumik atuKattajunut ungatâni 1,500 kWh atunik takKimi, ammalu kenaujaliugutilet;
- AttuiKattajut kiatsagiamut ammalu ikumaKagiamut akingit asigiallanut atuttaugialinnut, piluattumik niKinik;
- PiggautiKatsiangitut piunitsautigiangit ikumanik piulimatsigiamut ammalu nâmmasiattunik nunalinni; ammalu
- PitaKatsialugani Kimiggugiamut atuttaugajakKotunut asitâttausonik ikumaliugiamut.

Napvâtausimajuk #13 – Ikumait attuiKattajuk nunalimmiunik: Ajunnalugani uKallugu, sakKijângitut ammalu angijuk sakKi-jânginnagajattuk ikumait tugâgutitsak angijummagimmik attuivuk Nunatsiavummik. Akitujualuit ilonna ikumait kenaujaKutingit nalunangimagittuk uKumaigijautluni ilagenut kenaujaKutinginnut ammalu kenaujaliugutiKajunut aulatsiKattajunut tamanna sakKititsiKattavuk nâmmangimagittumik kiatsaKattagiamut ammalu iluit piusigijanginnik, kenaujaliugutilet aullaiKattagiamut ammalu sâlakumautiKattajunut, ammalu tamanna ikilliumittisiKattajuk kamagigianginnut inuliginimmik ammalu kenaujaliugu-tigijaugiaKaKattagiamut atuttaugialinnut.

Napvâtausimajuk #14 – Ikumautikkolungitut atuKattajut nanituinnak Canadami: Ikumautinnik atugunnaigiamut sakKivali-alittut tapvainak nanituinnak Canadami. Pisongummijut pivitsaKatsiatlutik ilingajumut Nunatsiavut ammalu prâvinsikkut kava-manga ilivalliasongugivut asinginnik pitsatuniKajunut ammalu suligijauKattajunut, ammalu ikajuttigellutik nutânut sakKijângin-naniattunut atuttaugajakKotunut, atuKatigellutik atuttausimajunik ammalu ottugallutik atuttaugajakKotunut ininginni sollu: illunut ikumautigijausonut piulimatsilutik, asitâttausonut ikumanik (mikijunik siKinikkojunut ammalu anugik), akikinnisanik diesel-ikojunut, nunalinni omajunut pejauKattajut ammalu atuttauKattajunut, ammalu ikumanik ilinniatitsinik ammalu aulatsigiamut.

Napvâtausimajuk #15 – kajusiutigijautsiasimajut sakKijânginnaKullugit ikumait inuKatsiangituni nunaliujuni: Pingasuit pitjutigijauvut kajusiutigijausimajunut sakKijânginnaKullugit ikumaKainnagamut atuttausimajut inuKatsiangituni nunaliujuni:

1. TugâgutiKatsiatlutik pannaigutet ilautillugit pigumajaujut ammalu suligijasot;
2. Ikajuttigetlutik ilonnait attutaujut ilautillugit nunalimmiut ammalu prâvinsikkut kavamanga, ikumaligijet, nunalimmiut ammalu kenaujaliugutilet; amma
3. Pannaigutigijausimajut atuttausimajut ammalu ottugattausimajut sakKititsijunut sakKijânginnagajattunut ikumait attutau-giallausot, ammalu suliatit ikajujunut tuniuggaigiamut ammalu angilligiamut.

Nunatsiavut IkumaKainnagamut Pannaigutet Atuttaugasuasimajut, Suliatit ammalu Tungavitsait

Tâanna Nunatsiavut kavamanga Kaujimatitsilangavut atuliaKigiamut ukuninga IkumaKainnagamut Pannaigutunga atuguma-janginnik, ammalu suliatit taikkutigona tasiugiattauluni IkumaKainnagamut Pannaigutiup Tungavinganik. AtuliaKillugu pannaigutik ikajuttigegialet kavamak Newfoundland amma Labradori, Newfoundland amma Labrador Ikumaligijingit, prâvin-sikkut kinakkutuinnanut ikumaligijet AngajukKauKatigengit, kavamak Canada, amma adjingit kinakkutuinnanut ammalu immigolingajut katutjiKatigengujut. Ilonnâgut, atuliaKigiamut pannaigutimmik ilauKataugialet ammalu tasiugiattiugialet nunak-Katigengit ammalu nunalet kavangit Nunatsiavummi.

Pigumajaujuk #1 – KaujimajaukKulugit senait Nunatsiavut SakKijânginnagamut Ikumait Maligialingit: Tanna Nunat-siavut nunakKatigengit tasiugiattaulangavut senanut Nunatsiavut SakKijânginnagamut Ikumanut Maligianginnik Kinijajumut kamagiamut ukuninga pitjutaujunut:

1. IkumaKainnagamut sakKijut;
2. Nunalet ilauKataunngit ikumanut pannaigutigliugiamut ammalu aulatsigiamut;
3. Innuligijet-attutausagaisot ikumait kajusiutigijaulippata;
4. SakKititsiasot ikumani kiggatunnimik ammalu tuniuggainimminik;
5. SakKijânginnatitsisot ikumanik attutaujut ammalu nutângujunut;
6. Akuni atusongujamminik Kaujimattitallutik;
7. Tigullugit nunalimmi ilisimajunut ammalu Kaujimajunik;
8. Ikumanut-ilinganiKatsialutik tungavinginnik pannaigutigliullutik ammalu pivalliatitsilutik; ammalu
9. Kaujimakkuluit ikumait kenaujaliugutausot pivallialugit; ammalu
10. SakKijânginnaKullugit ikumanik ikajuttigejunut.

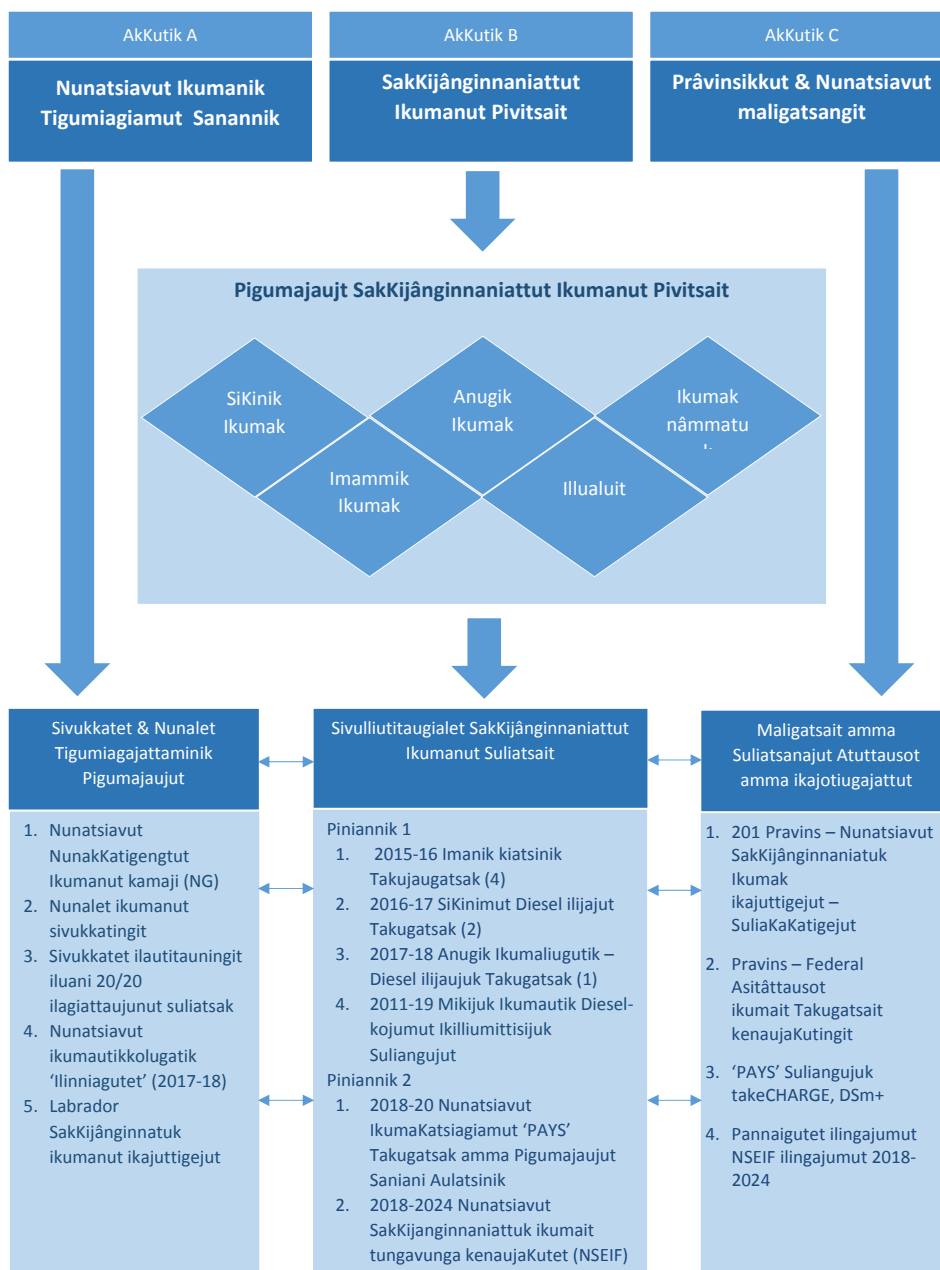
Pigumajaujuk #2 – KaujimaKatigellugit nunalet ammalu nunalimmiut: Tanna Nunatsiavut kavamanga Kaujimatitsilangavut naillititalluni pitagijanginnik IkumaKainnagamut Pannaigutimmik Nunatsiavummiunut, nunalet kavakkunut, kenaujaliu-gutiKajunut, ammalu nunakKatigengit katutjiKatigenginnut. Tâanna piusitsak ilautitsilangavuk naittomit pannaigutimmik napvâtausimajunut, ammalu ilonnâgut Kinugautigijaujumut pigumajaujunut; ammalu Kinijalangavut uKagajattunut ilanut sanajauunitsanganut ammalu pannaigutigijauniattumut atuliaKigiamut Kinugautigijaujunut pigumajaujunut.

Pigumajaujuk #3 – IlauKataullutik prâvinsikkut suliaKapvinginnik, katutjiKatigenginnik amma ikumaligijinginnut: Tanna Nunatsiavut kavamanga atuKatigelangavut IkumaKainnagamut Pannaigutimmik tâkkununga kavakkunut Newfound-land amma Labrador, prâvinsikkut kinakkutuinnanut Ikumaligijet AngajukKauKatigenginnut, Newfoundland amma Labrador Ikumaligijinginnut, ammalu asigiallanut prâvinsikkut katutjiKatigenginnut. KaujimaKatigiganga pannaigutik ilinganiKalualan-gavuk sivunitsatinni pannaigutitsaliugiamut ikuammut Nunatsiavummi, ammalu ikajulluni pivalliatitsigiamik ikajuttigennimik ammalu suliaKaKatigennimik pinianniKagiamut Kinugautinnik pigumajaujunut.

Pigumajaujuk #4 – Pivallialuni sakKijânginnaniattumik ikumanik “AkKutitsak” Tungavik: Pigianningani 2015-16 tâna Nunatsiavut kavamanga atuliaKilangavut IkumaKainnagamut Pannaigutimmik malilluni “AkKutitsak” tungavinganik (takut-saujuk Tungavitsak atâni). AtuliaKigiamut pigumajaujut ammalu sualiatsait iluani tungavitsaup pingasunut ilautitsivuk akKutitsanut:

1. Nunatsiavut Ikumanik Tigumiasongugiamut Sanajaullutik;
2. SakKijânginnaniattumik Ikumait Pivitsagijangit; amma
3. Pravinsikkut ammalu Nunatsiavut Maligatsait/Suliatsailu

Nunatsiavut ikumaKainnagamut Pannaigutik

Pigumajaujuk #5 - Tugautillugit sakKijânginnaniattut ikumanut pivitsait: Tanna Nunatsiavut kavamanga suliaKaKati-Kagumajut ikajuttigellugit prâvinsikkut kavamanga, katutjiKatiget ammalu Newfoundland amma Labrador Ikumaligijjigit, ammalu federal kavamakkungit KaujimajaukKulugit sakKijânginnaniattut ikumanut suliansait ilinganiKajunut anugimmit, siKinik, imammit, ikumait nâmmasiattunut ammalu illualutsangit.

Pigumajaujuk #6 - AtuliaKillugit angijumik sivulliutitaujut sakKijânginnaniattunut ikumanut suliansait: Tanna Nunatsiavut kavamanga suliaKaKatiKagumajut ikajuttigellugit prâvinsikkut kavamanga ammalu katutjiKaiget, Newfoundland amma Labrador Ikumaligijjigit, federal kavamakkut, ammalu asitâttausunut ikumaligijet kampaninginnik atuliaKigiamut nalunaittausimajunut sakKijânginnaniattunut ikumanut suliansanik maggolingattitaujunut piniannigiallugit.

Piniannik 1

- 2015-16 Imammik-kiatsak Takutitausok(4 ilijaujut: puttujunik atuniKatsiajut Kijukkojunut kiatsautet)
- 2016-17 SiKinimmit-Diesel AtuKatigittaujuk takutitausok (2 ilijaujut)
- 2017-18 Anugik Ikumak- Diesel AtuKatigittaujuk Takutitausok (1 Ilijaujuk)
- 2018-20 Nunatsiavut Ikumak Nâmmasiattuk 'PAYS' Takutitausok ammalu Kinugautijijauillagijuk Saningagut Aulataulluni

Piniannik 2:

- 2018-2024 Nunatsiavut SakKijânginnagiamut Tungavingata kenaujaKutingit (NSEIF)

Nalunaigutet tâkkununga suliansanut tunijauvut siagu ilagiagutinni ilingajumut IkumaKainnagiamut Pannaigutinganut.

Pigumajaujuk #7 - KaujimakKullugit ikumait sivukkatitsait ammalu tigumiasongit: Tanna Nunatsiavut kavamanga suliaKaKatiKagasuavuk ikajuttigellutik prâvinsikkut kavamakkunginnut amma katutjiKatigenginnut, Newfoundland amma Labrador Ikumaligijikkunginnut, amma federal kavamakkunut KaujimajaukKulugit ikumanik sivukkatiugiamut amma tigumianginnagiamut iluani nunakKatigengitumi. Tanna imailingattisilangavuk:

1. Kinijallutik kenaujatigut ikajuttaugiamut kavamakkunit ilinganiattumut Nunatsiavut NunakKatigengituni Ikumanut kamajitsamik;
2. SakKititsigiamik Nunalet Ikumanut Sivukkatitsanik "SâmeKatigejut" atunik nunalinni;
3. Nunatsiavut sivukkatet ilauKataullutik iluani 20/20 taijamik Catalysts Suliangujuk (atuinnaguttijuk nunalinnik, ilinniatisigiamut ammalu tigumianginnagiamut pivalliatigumajanginnik salumanitsamik ikumaKagiamut);
4. Kaujititsiutik ilingajumut Nunatsiavut ikumautikkolugatik "Ilinniavigillugu" (2017-18) pitâgiamut ammalu atuKatigettausimajunut pisimajunit nakituinnak Canadami; amma
5. KaujimajaukKulugu Labradorimi SakKijânginnaniattumik Ikumait ikajuttigetillugit taikkununga inuKatsiangitunut ammalu ikumautikkogettunut nunaluujuni.

Pigumajaujuk #8 - Isumagillugit Maligatsait/Suliansait Ikajotet Piusigijausonut: Tanna Nunatsiavut kavamanga suliaKaKatiKagasuajut ikajuttigellutik prâvinsikkut kavamanga ammalu katutjiKatigengit, Newfoundland amma Labrador Ikumaligijikkunginnik, ammalu federal kavamakkunut KaujimajaukKulugu sivukkatet ammalu tigumianginnagiamut iluani nunakKatigengituni, imâk:

1. SakKititsilutik Prâvinsimik - Nunatsiavut SakKijânginnaniattumik Ikumanik Ikajuttigellugit SuliaKaKatigegasuajut katingaKatiget
2. Kinijallutik Prâvinsikkunit-Federal Asitâttausonik Ikumait Takugatsanginnik kenaujaKutinnik;
3. Kaujisallugit sakKititaugasuajumut 'PAYS' Suliangujuk (Akilellutit Piulimatsilutillu Atautsikut) angilligianiattumik ammalu puttuvallianiattumik attuijumik sakKijâgettumik Take CHARGE suliangujumik Newfoundland amma Labradori Ikumaligijikkunginnut; amma
4. IlauKatautillugit piusigijaujumik tâkkununga kavamakkunut isumagillugit pivalliataugiamut takunnâtaujunut Nunatsiavut SakKijânginnaniattumik Ikumait Tungavitsangata kenaujaKuritsanginnut (NSEIF) ilinganiattumut 2018-2024 jâritsanginnut.

Pigumajaujuk #9 - SakKititsilutik jâri tāmât naillititausimajumik nunalinnut ammalu nunalimmiunut: Tānna Nunatsiavut kavamanga sakKititsilangajut jâri tāmât naillititausimajumik ilingajumut IkumaKainnagiamut Pannaigutigigumajanginnik tâkkununga Nunatsiavummiunut ammalu nunalet kavamakkunginnut, federal amma prâvinsikkut kavamakkunginnut, ammalu asinginnut ikajotiKajunut.

Pigumajaujuk #10 - Kimigguk ammalu asiangutitsinik: Kimiggulugit sivuppiajut ilingajumut IkumaKainnagiamut Pannaigutinganik nâjisimalippat 2017-18 Kaujigiamut âkKigiattaugiaKakOtunut ilinganiattumut sivunitsatinnut.

Tugâlluni Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutik AtuliaKittaulippat Tugâgutitsangit

Tānna pivalliataujuk AtuliaKigiamut Tugâgutik ilinganiattumut Nunatsiavut IkumaKainnagiamut pannaigutinganik malilangajuk alluKattalugit piusitsak:

Alluk #1: Tunillugu Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutinganik tâkkununga prâvinsikkut suliaKapvinginnut ammalu katutjiKatigenginnut KaujimakKulugit amma ilaukKulugit prâvinsikkut pitsatuniKajut ikajuttigegiamut atuniKatsiatunut piniannisanut kamagigasuallugit atuttaugialinnut Nunatsiavummi.

Alluk #2: IlaukKulugit Newfoundland amma Labrador Ikumaligijingit ilinganiKaniammata Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutiup piusinginnik.

Alluk #3: Kinugautigillugit Prâvinsikkut – Nunatsiavut SakKijânginnaniattumut Ikumait Ikajuttigegjunut SuliaKaKatigegjunullu katingaKatigegjut isumatsasiukKulugit ammalu atuliaKigiamut nalunaittausimajunik suliatanik, maligatsanik ammalu suliatanik.

Alluk #4: Isumagillugit Kinugautigijaujuk tigumiattaunginnaniattunut-sanagiamut pigumajaujunut sangiligiakKulugit sakKijânginnaniattunut ikumait piniannisait Nunatsiavummi.

Alluk #5: KaujimajaukKulugu sakKijânginnaniattuk ikumait pivalliataujunut nunalet kavamakkkunut ammalu taikkuti-gonna ilonnainut atunik nunalimmiunut Kaujigatsigut katimattisiKattalutik ammalu taikkununga.

IkumaKainnagiamut Pannaigutik Piusitsak

Tænna Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutik atuinnaaguttitausiamaĵuk tâĵkununga ilisimallagijunut uKautjigiattautlutik pisimajut Lumos Energy, Clean Energy UKautjigijajet tâĵkununga Nunatsiavut kavamakkunut.

Tænna Piusigijaulangajuk sanagiananut tâpsuminga IkumaKainnagiamut Pannaigutik ilautitsivuk:

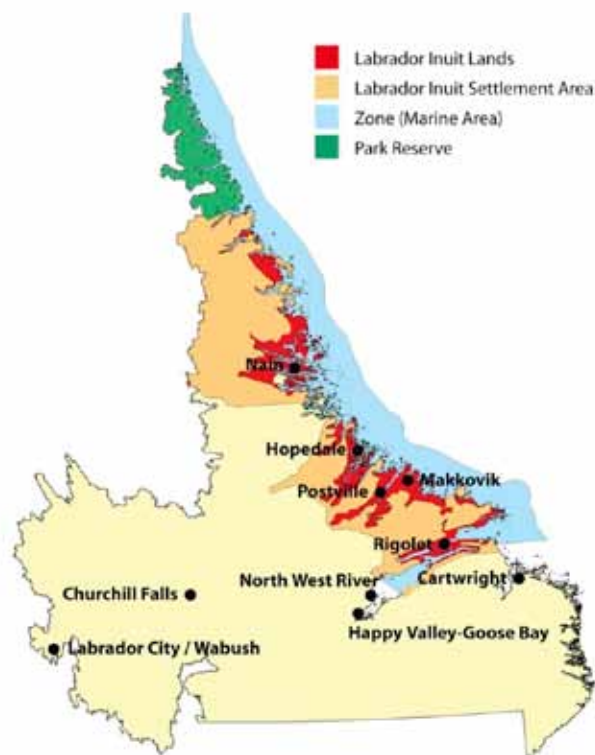
- Ininginnut akKusânnik Nunatsiavummut Kimiggugiamut ikumanik atuttaugialinnik piusigijanginnik, ammalu nalunaitsi-giamut piniannisaugajattunut ikumanik nâmmaKagiamut, asitâttautsonut ikumait ammalu ikumait tungavigigettanginnik;
- katimaKatiKatlutik Nunatsiavut kavamakkut kiggatuttilaginginnik, amma nunalet kavamait kiggatuttinginnik;
- Kaujisannik ikumautikkolungituk ottugattausiamaĵunut nanituinnak Canadami;
- katimaKatiKatlutik kavamak Newfoundland amma Labrador kiggatuttilaginginnik;
- KaujimaKatiKatlutik kiggatuttinik Newfoundland amma Labrador Ikumaligijikkunut;
- KaujimaKatiKatlutik prâvinsikkut kinakkutuinnanut Ikumaligijet AngajukKauKatigenginnut (PUB);
- Nalunaittautlutik ikumanut amigattaĵunut ammalu atuttaugialinnik;
- Pivalliatitsinik SakKijânginnaniattumik Ikumanik Tugâgutet Atugatsanganik Nunatsiavut;
- Pivalliatĵut suliatſamut Kaujimajaugialinnik ammalu atuliaKigiamut pannaigutitsak, amma atuinnaaguttigiamut Kaujititsiutinnik.

Ikumatsait ilingajumut Nunatsiavummut Sivunittini

Tâna Nunatsiavut NunakKatigengituk

Our Beautiful Land, “Nunatsiavut” Inuttitujuk, Canadaup sivulligivauk Inuit namminik-kavamaKajunut nunakKatigengitumi ammalu ilautitsivuk nunaliujunut Nain, Hopedale, Makkovik, KipukKak amma Rigolet.

Tâna Nunatsiavut kavamanga sakKititauluttuk 2005 malikKâtillugit kajusiutiKatsiasimammata satusainimmik Labrador Inuit Nunamut Satusattausimajop AngiKatigegutimmik (LILCA). LILCA ilautitsivuk namminik – kavamak pitagijanginnik uKat-tausongulluni NG nunakKatigengituk Inuit kavamanga iluani prâvinsiup Newfoundland amma Labrador. Tâna Nunatsiavut kavamanga pitsatuniKavut unuttumaginnik KikKangani aulatsigiamut ilautillugit ukuninga inositsiagittotigasuanimut, ilinnian-immut, illuliginimmut, ilikkuset amma uKauset, maligatsait ammalu nunalet pitjutigijangit.

Tâna Ikumait Inigijangit Nunatsiavummi

Tâna ikumait inigijangit Nunatsiavummi nalunattuk:

- IkumaKattâgiamut piguvallialittuk ammalu najuttiKatsiamagilittuk diesel ikumautinginnik tigumiasongujanginnik sutai-jajunut nunalinnut;
- Akigijangit ikumait ikumagiamut ammalu kiatsagiamut angijummagimmik kenaujakkut uKumaittumettisiKattavuk ilagenut ammalu immigolingajunut, piluattumik inutuKannut ammalu taikkununga kenaujaliugutiKaKattajunut-apomautiKaniattil-ugit;
- Tigumiattausot anginigijangit, akitujonningit diesel utsualungit, ammalu atusongunningit aninginit diesel piusigijangit (sollu ikumait KamingaKattanigut) apvialutaKajuk inuligijet ammalu kenaujaliugutilinnimut piusigijangit nanituinnak nunak-Katigengitumi ilautitsiluni, Kanuigiamut, inositsiagittotigasuanimut, ammalu nunalet inosigijanginnik;
- Ikumait akingit ammalu uKumaitut apomautigijautsiavut kenaujaliugutet pivalliatujunut, ammalu kajusiutigijaunginna-tunut pinianet Nunatsiavut nunagijanginnut, amma;
- Amigatsijut salumannisanik, atuniKatsiatunut, ammalu akinginnik sâlakumautiKattajunut ikumanut attuisiammagittuk nunalinnut ammalu nunamiuKatigijanginnut.

Ikumait akigijangit isumálotigijauattut uKumaittonippá. Angijut ammalu piguvalliajut percentet ilagenut nunakKatigengitumi takunnáKattavut akinginnik apomautigijauKattajunut inotsiagasuagiamut ammalu kiatsagasuagiamut iluani illugijaujunut jári nállugu. Ilangit nunalet, sollu Nain amma Hopedale, puttujummik percentilet illugijaujunut nâmmasiangitumik kiatsagasuaKattajut.

Ullumimut, Nunatsiavut ikajotilet ammalu Nunatsiavut kavamanga ilauKatautsiasimangitut ikumait pannaigutinginnut nunak-Katigengitumi. Tâna Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutinga ammalu ilinganiKajunut AtuliaKigiamut Tugâgutitsanga ininganettisijuk puttunitsamik illinattumillu Inunnut ilauKatauliaKigiamut ikumanut pannaigutitsanginnut; angijummagimmik ikajotiKavuk tigusiagiamut sakKijânginnaniattunik pivalliatitsigiamut pinianniKallutik kamagiamut ikumaKainnagiamut nunak-Katigengitumi, atautsikut attuiluni nunalet tungavitsanginnik, piluattumik illunut ammalu nunalet illualutsanginnut.

Ilillugu SakKijânginnaniattumik Ikumak Sivunitsatinnut ilingajumut Nunatsiavut

Tâna Nunatsiavut kavamanga atuliaKigiamut IkumaKainnagiamut Pannaigutimmikk tasiugiattaavuk senanut malittaugialinnut:

10 Nunatsiavut SakKijânginnagiamut Ikumait Maligatsangit

1. IkumaKainnagiamut sakKijut: Piniannet ikumanut Nunatsiavut nunagijanginnut tasiugiattaujuk ikumaKainnagiamut sakKijunut.
2. Nunalet ilauKatauluttik ikumanut pannaigutuliuttaujunut ammalu aulataujunut: Tâna ilau-Kataunnik nunalinnut piniannigijautsiagialik Kinijattaulluni ammalu ikajuttaullunillu.
3. Inuliginimmut-attutausagaisot ikumanut kajusiutigijaujut: Ikumanut kajusiutigijaujut attutausagai-sonut isumagijaugialet inuliginimmut attuisok ikumanik maligatsangit, akinginnik amma tuniuggai-giamut kajusiutigijaujunut.
4. Nâmmasiattumik ikumanik kiggatullutik ammalu tuniuggailutik: Pivalliatillugit piunitsamik tuniug-gaigiamut ikumait kiggatotinginnik suliajiaullutik pijaugiaKalippata.
5. SakKijânginnaniattut ikumait atuttausot ammalu ottugattausot Tâna sakKigajakKotut nutât ikumanut piKutitsait ammalu ottugattausot ilinganiKatsiajut nunakKatigengitunut ikumanut pann-aigutitsak.
6. Akuni atuttausot Kaujimajaulluni: Ikumanut kajusiutet ammalu kenaujanut pannaigutitsait tigu-jaujut ilinganiattumut akuni, atunginnanialluni Kaujimajaulluni
7. Tigullusit nunalimmi ilisimajut ammalu Kaujimagegettut: Anginitsaugasuattumut, nunalet ilisimajut ammalu Kaujimagegettut atuttaugialet tasiugiattiugiamut pannaigutimmut ammalu kiggatullugit, ammalu suliatagijauniattunut.
8. Ikumanut-ilinganiKajunut tungavik pannaigutik ammalu pivalliatuunna: Tungavitsait ammalu kenaujait atuttaulangajut nunakKatigengitumi ilijauKataulangavut ammalu isumagijauullutik ikumanut ammalu piungitumik sakKigajakKotunut.
9. KaujimajauKulugit ikumait kenaujaliugutaugajattut pivalliatuunna: Atautsituinnamik ikumaKain-nagiamut sakKiluni Kimiggutaulangajuk ammalu kajusiutigijauulluni Kanuk sakKijânginnaniattuk ikumak piusitsanga ikajugajammangât nunakKatigengitunik ammalu nunalimmi kenaujaliu-gutausot pivalliatuunngullutik.
10. SakKijânginnaKullugit ikumautinut ikajuttigejunut: SakKititsiKattani amma nutângutitsiKattani ikumautinnik amma ikumautinnik atugumaKattanimmut/pitaKatitsiKattanimmut ikajuttigennet tungavigijaujut inigijaujuni sakKijânginnatitsigiamut ikumautinnik sivunitsami.

Tanna Nunatsiavut SakKijânginnaniattuk Ikumait Malittaulangajut imailinganiakKuk:

- Isumagillugit maligatsait ammalu suliatasait Kimiggutaullutik nanituinnak Nunatsiavut kavamakkungini;
- AtuKatigellutik Nunatsiavut nunaligijangit ammalu nunalet kavamangit;
- SakKijut uKâlautiKajunut akungani Nunatsiavut kavamanga ammalu kavamangata Newfoundland amma Labrador ammalu katutjiKatigengit, pivalliagiamut AtuliaKigiamut Tugâpvisanganik ilinganiattumut Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutinga;
- Atullutik pannaigutiKagiamut Newfoundland amma Labrador Ikumaligijingit, amma asinginnik katutjiKatiget amma kampanet ilinganiKajunut ikumait kiggatotingit, kenaujanik atuttaujunut ammalu tuniuggaigiamut;
- Tunijaulluni tâkkununga prâvinsikkut kinakkutuinnanut Ikumanut AngajukKauKatigenginnut isumagijausonguniammat kajusiutigijamminut isumâlotigillugit Nunatsiavut; amma
- Isumagillugit sivunitsatinnut pannaigutitsak ikumanut ilinganiattumut Nunatsiavummut.

Nunatsiavut Ikumagilittanga amma Prâvinsikkut Inigijangit

Ikumait Maligaliangit ammalu Maligatsagijangit

Ullumimut, Nunatsiavut ikajotilet ammalu Nunatsiavut kavamanga ilauKatautsiasimangitut ikumait pannaigutiliuttaulimmata nunakKatigengitumi. Angijummik ikajotiKavuk tigusigiamut sakKijânginnaniattumik pivalliagiamut tugâgutiKappata kamagiamut ikumaKainnagiamut Nunatsiavummi, asinginnut nunaliujunut attuilangajuk tungavitsanginnik, piluattumik illuliginimmut ammalu nunalet illualunginnik.

Tâna ikumanut piusigijangit Nunatsiavummi ilitagijaujuk imailingatillugit ilusingit ammalu pitagijangit:

- Ikumait nunakKatigengitumi maligatsaliuttausimavuk prâvinsikkut Ikumaligijet Aulatsijinnut Maligatsasuanginnut ammalu kinakkutuinnanut Ikumait Maligatsasuanganut;
- Tâna kavamak Newfoundland amma Labrador ikumanut maligatsanga ilingajumut nunakKatigengitunut taikkutigona pijut katimapvisuameligijinginnut aulatautlutik (kaunsalliKutet) ammalu Ministerimmut Piviannatunut;
- Newfoundland amma Labrador Ikumaligijangit, ikumattâtitsiKattajut nunakKatigengitumut, Kanutuinnak inilet atâgut atjigengitunut maligatsaliuKattajunut;
- Ikiliiumittisigiamik akinginnik ilingajumut Nunatsiavummiunut tâna prâvinsikkut kavamanga sakKititsisimajut Taggâni Ikajotimmik ilingajumut InuKatsiangitunut Labradorimi nunalinnut;
- Tâna kinakkutuinnanut Ikumanut AngajukKauKatigengit maligatsalet sakKijâgettunut akKisuigiamut ikumait akitsanginnik atuKattajunut nanituinnak nunakKatigengitumi prâvinsimi, ilauKatautillutigit Nunatsiavut;
- Kaunsalligijet ikumanginnik akingit akKitausimavut Labradorimut ilingajumut nunakKatigengitumut ikumaKautinginnut; amma
- Tâna Nunatsiavut kavamanga ammalu nunakKatigengitut ilauKataujut apvigiasisot Kimiggulippata akinginnik ammalu sakKititsilutik piusitsanik taikkutigona kinakkutuinnanut Ikumait AngajukKauKatigenginnut.

kamagilluasiagialingit Newfoundland amma Labrador Ikumaligijet

Tamakkua tukigijangit kamagilluaKattajanginnut ikumanut atuKattajanginnut Newfoundland amma Labrador Ikumaligijikkunut:

- Newfoundland amma Labrador Ikumaligijangit suliaKapvigijaujuk ukununga Nalcor;
- Newfoundland amma Labrador Ikumaligijangit maligatsalet sakKititsisiguasugiamut akikinnisaugasuattumut ikumanik atâgiat prâvinsikkut maligatsasuanginnut, tugâgutik uKautaujumut iluani Labrador Inuit Nunamut Satusattausimajop AngiKatigegutinganut;
- Newfoundland amma Labrador Ikumaligijet pannaigutingit ammalu aulatsiningit suliaKattingillu iniKajut St. John's-imi;
- Newfoundland amma Labrador ikumaligijet aulaKattajut ilingajumut Nunatsiavummut iniKajut Goose Bay-mi;
- Atunik Nunatsiavut nunelet nunalinni pitalet Diesel kiggatugiamut kiggatuttinginnik (DSRs) amma Diesel Ikumautinik AulatsiKattajunut (DPOs); amma
- Diesel ikumautingit kamajiKainnangitut (sollu. suliaKainnatunik suliaKattiKangitut tâvatuak imailingasok iningani ammalu Kangaulimmat aulatsijilet) amma tapsumingatsainak kamaulilet ukua DSR's amma DPO's sakKijânginnaKullugit nunalet atusongit sakKijânginnaKullugit.

NunakKatigenut Ikumaliugunnatangit

NunakKatigengitumi ikumaliugajattangit naillititausonguvuk imailingatilluni:

- Diesel ikumautingit aulatauut 15-nanik Labradorimi nunagijanginni, ilautitsivuk ilonnainik Nunatsiavut nunagijanginni;
- 'Kanuilugani Tigusongit' tukiKattitauvuk anginingit ikumak atuinnaujuk anginippâk diesel ikKavinga akKitaumajunut atunik nunalinni pesisimaligepata;
- Diesel ikKavingit ilautitsivuk Caterpillars amma Detroit Diesels, siagu mâna suliaKapvilaget pigumajanginnik;

- Diesel utsualuKautingit tatattauKattavut magguitutlutik jârimi, ammalu pigumaluaKattajut tataigiamik sepait takKet nâgaim-mata utsualulluanga nungusimalimmat piulimatsivinga atuliaKittauniattiluni;
- Tigugunnatangit pannaigutiliuttausimajuk atautsimut, tallimanut ammalu 20 jârinik nigigijaujunut, amma nutângutitaujut ilautitsivut ikKavinik, ikumautialunginnik, wairangit upvalu ikumautet anginitsaungitumik maggonut jârinut isumagijaunial-luni ilitsigiamut; amma
- PitaKangilak asitâttausonik ikumanik sanagajattunut mânaluatsiak piusigijaujunut.

Ikumait KinuagijauKattajut Piusigijangit

Piusigijangit ikumait KinuagijauKattajut nunakKatigengitumi imailingavuk:

- Newfoundland amma Labrador Ikumaligijangit akKisuisimajut akuni piguvallianiattumik 2% atunik jârimut;
- Aulatsiluattut angillivallianiattumik ikumattâgumajunut ilautitsivuk inungit ununngit piguvalliajut, ammalu ikumatuinna-kojut kiatsagiamut ammalu imakkojunut kiatsagiamut;
- Angijongitumik katavalliajuk Kijunut kiatsagiamut atuinnausialungimata, isumagillugit akingit Kijunnut kiatsagiamut apomautigijauimmat kiatsanginnagiamut, ammalu pitaKatsialungimat imakkojunut nunakKatigengitumi, ilautillugit nutân-gujut tautsesimajunut atuttauKattajunut;
- AtuttauluaKattalittut Nain ammalu Hopedale piguvalliatluni, suKusilugani Rigolet-imi Makkovimmilu, ammalu mânakkut, ikilliumigalâsimajuk KipukKami.
- Kaujimajautsiatukangilak upvalu KaujigatsaKatsiajuKangilak isumagillugit nunalet ikumait pigumajauluaKattajunut pius-inginnik (sollu, percentingit atuKattajanginnik Kijuit upvalu ikumakkojunut kiatsagiamut), takunnâtaujut pannaigutimmi sanajausimajut atuttautuinnaatluni, suligijautluni ammalu isumagijautuinnaatluni takunnâtaujutigut; amma
- Tamammik Nunatsiavut amma prâvinsikkut kavamanga atuluaKattajut utsualukkojunut kiatsautinik kiatsagiamut.

kiggatugiamut Malittaugialet amma Akittâgiangit

kiggatugiamut ammalu akittâgiangit ikumait naillititausongujut imâk:

- PitaKavuk pingasunik “Idivinik” akittâgiangit ikumait; ikumait akigijangit atjigengitut isumagijautuinnaugialet illuit atuKat-tajanginnik anginitsamik ikumanik atuttuKappat ikumait akingit akitunitsaugajattut ikumait atunik akingit imailingavut:
 - › Atugajattangit (800-1000 Kwh/takKimi) atunik kiggatuttaujuk, akileKattajut Kikittami âkKisuttausimajumit akinganik;
 - › Atugajattangit anginitsak (800-1000 Kwh) malujuk ikumagijaugialinnut illunut ilautitaulugatik ikumakut kiatsaKatta-junut ammalu imammik atuKattajunut kiatsagiamut;
 - › Tâna 2nd amma 3rd atugajattangit akitunitsait akigijangit
- Tâna Taggâni Ikajotik pisimajuk prâvinsikkut kavamakkunit sakKijâluattuk ikilliumittisigiamut Atuttausonut Labradorimi atuKatigejunut akinginnik, tâvatuak isumagijaugialet ikumait atuttauKattajut, tâna akik ikajotigijauKattajut ilinganiKalun-gituk atuKattajunut ikumakkojunut kiatsagiamut ammalu imakkojunut kiatsaKattajunut; amma
- Ununngit ikumait piutigijangit pingasolingajuk, tâvatuak ilangit nunalet kisiani atautsituinnaamik pitâKattajut ikumanut akinginnik âkKisuttauKattajunut; pingajua ikumangita piunippaungujuk ammalu atjigitlugu prâvinsikkut atuKattajanganut, sivullipânga mikinitsautluni ammalu Kamitsisongujuk, sollu Kagitaujannik.

NunakKatigengituni Ikumanut kenaujaliugutingit

NunakKatigengituni ikumanut kenaujaliugutigiKattajangit ilautitsivuk:

- Nunatsiavut atuKattajut akileKattajut ~30% akinganik ilinganiKajunut ikumaliuttaujunut sakKititaugiaKajunullu Nunatsia-vummut;
- Amiakkunga (~70%) akilittauKattavuk Kikittamiunut akileKattajunut taikkutigona Taggâni Ikajotimmik;

- Tāvatualli, ikumakkojut kiatsautet ilijauKattavut akinginnut, Nunatsiavummiut akileKattavut 65-75% ilonnanginnik ikumait akinginnik, Nunatsiavummiut anginitsamik akileKattajut ikumakkojunut kiatsagiamut pisiKattagiamut Kijunik ammalu diesel utsualunginnik ilinganiattumut kiatsautinginnut;
- Ikumait akingit angittauKattajut takkununga PUB taikkutigona jâri tamât kenaujaKutet tunijauKattamata Newfoundland amma Labrador Ikumaligijikkunut ammalu Kimiggugiasisot akinginnik;
- Newfoundland amma Labrador Ikumaligijingit takunnâKattavut diesel ikumautinnik isumagillugit kamagijaunginnagiaKammata ammalu isumagijaugiaKammijut piguvalliajut atuKattajunut; tamanna attuiKattajut nunalimmiunut (sollu, akingit), KimiggutauKattajut, avatik pitjutigillugu, asitâttausot ikumait tugâgutet ammalu nunalimmi ikumait- ikajusimajut kenaujaliugutet pivalliatitsigiamik mânnaaluatsiak isumagijaungit;
- Atuttauluattuk nunalinni ikumaKagiamut kiatsagiallonet nunalinni sakKijâjuk nunakKatigengitumi KijuttagiaKattajunut ukiumi katitsuiKattatillugit ukiumi takKinginni nunalimmiut Kaningituaalummut iniggagiaKaKattatillugit nunalimmit Kijuttagiamut kiatsasiasonut; mikijogaluatluni kenaujaliugutauKattamijuk ilangit nunalimmiut aullaiKattajut Kijunik Kijuttasiamjammunik sanilligijamminut; amma
- Kenaujaliugutit pivalligiamut nunakKatigengitumi angijolungituk ikumautigigianga kiatsagiamullonet pannaigutuliugianga ilagijaulungituk Newfoundland amma Labrador Ikumaligijikkunginnut, pitaKagaluatluni pivalligutigisongugianga kenaujaliugutit sâlakumautiKatigesongugiamut ammalu sakKititsigiamik kenaujaliugutitsanik ammalu suliatsanik sakKititsisongututik ikajugajattumut sakKijânginnagajattunut ikumanut kiatsagiamullu kenaujaliugutipvinganut.

kiatsautigijausot, Sanajausimajutigut amma Akikittut kiatsautigijausot/ ikumagijausongujuillu

Tamakkua allatausimajut ilinganiKaluakkut kiatsautigijauluaKattajunut, kenaujaliugutet ammalu akikittut kiatsautigijauKattajunut:

- Illualuit Nunatsiavummi kiatsaKattajut utsualukkut, Kijukkut ammalu ikumakkut;
- 55% nunalimmiut najuttiKatsiavut Kijunik kiatsagiamut illugijanginnik;
- Unuluat apvangit illuit Nainimi ammalu Hopedale kiatsasiaKattangit (57% Nain-imi amma 63% Hopedale), amma asingit ilonnainut Nunatsiavummi 43%; amma
- Anginippâk ikumanut kiatsagiamullu apomautigijauKattajuk Nunatsiavummiunut pitâgiamut salumajumik, nâmmasiat-tumik, akikittumillu kiatsagiamut.

IkumaKainnagiamut Amigagijaujut

Angijummagik ikumaKainnagiamut amigagijaujuk nunakKatigengitumi ukuanguvut:

- Ikumak nâmmanginnagiamut ammalu piulimatsigasuanginnagiamut uKumaittolungituk;
- AtuluaKattajut uKumaittoKattavuk diesel piKutinginnik, piluattumik nilatâtualolimmat, piluattumik atulualimmata angijummagimmik uKumaitsaKattavut;
- Kaujigatsait atuluagamaKattajunut ammalu atuKattajunut atuKatigetaulungituk taikkununga Nunatsiavut nunagijanginnut;
- Piunitsamik aulatsigialet atuKattajunut ammalu pannaigutuliuppata ikajuluagajattuk;
- IsumâlotiKajuKavuk pitjutigillugit attuigajattunut diesel ikKavinginnut utsuluit piutigijanginnut sakKitiKattajanginnut Woodward's Oil (Woodward Group of Companies);
- Utittigiangit diesel ikKavingit KamingaKâttilugit uKumaigijauluaKattalikKuk iniggâlagianginnut initsaKalungimat ikumait/ imakkojut kiatsautet; amma
- PitaKagiaKavuk piunitsamik tiguisomik Kaujigatsanik (sollu. Kaujigatsanik atunik 15 minotinik).

Ikumanut kiggatuttet Pivalliatunitsangit

Kajusiutigijaujut ammalu sivunitsatinni ikumanut kiggatugiamut pivalliatunitsait ilautitsivuk:

- Nutâk 750 Kwh ikKavet pitâgijauluttut Nain amma Hopedale 2016-ami;
- Newfoundland amma Labrador Ikumaligijingit nutânîk ikumanut akitsanik tunitsilauttut taikua atânejut manna taikkunani kinakkutuinnanut Ikumanut AngajukkauKatiget Kimiggutaugiamut; Kinugautigijaujuk akinginnut akittugiagiamut angijummagimmik akittugialangavuk akinginnik taikkununga Nunatsiavummiunut amma nunakKatigengitunut kenaujaliugutiKajunut;
- Tânnâ pravinsikkut kavamanga magguitutlutik Kaujisasimajogaluat ilitsigiamut wairanik atasonguniammata siKinimmiunut Labradorimi ikumaKautinginnut tâvatuak Kângisimangituk ottugattausimajumik kenaujaliugutigigianganut;
- Meteoroidal Towers (anemometers) ilijausimajut Makkovimmi, KipukKak amma Nain mipvinginni/silaligijikkuni, tâvatuak aulakkongitut upvalu Kaujigatsaliungitut;
- Tânnâ prâvinsikkut kavamanga Kaujisalauttut atuttaugajakkotumik asitâttausomik ikumatsamik 2009-imi, sulî pinianniKatsi-alaungitut tâkkuninga pikKujaliangujunut;
- Newfoundland amma Labrador Ikumaligijingit pivalliatitsijut pannaigutimmik ilingajumut diesel utsualunganik Kanuk piutigimmangât;
- Mânnakut, amma manna pijagettaukasâlittuk pinguatuligijet ilualutsanga ilonnainik tallimanik nunaliujuni ilagiatsigasujuk atuttaugiaKajunullu ikumait;
- Atugialet angillivalliamijt ujağanniagiamut pijausongummijuk; amma
- Tânnâ Nain piusinga avittutaugasujuk maggolingajunik ikKavennik ikumautialunganit pivitsaKatisigasualugu anginitsamik piusiKasonguniammat ajunnanginitsauluni.

Ikumait Piusigijangit amma AttuiKattaninga Nunatsiavummi

Ikumak Inuliginimmut attuiKattajuk Nunatsiavummiunut

SakKititsigiamut ikumanik amma ikumakkojunut/imakkojunut kiatsautinik ikumautituinnakoniangimata nunalinni nanituinnak Nunatsiavummi angijummagiuvuk apomautigijautluni. Nunalet najuttiKatsiamata diesel ikumautikkomata, ammalu utsualunni ikumakkojunut/imakkojunut kiatsagiamut. Utsualuit usittauKattajut umiakkut kaliutikkut aujálummi ammalu pigiannimi ukiatsák, amma piulimajauKattajut utsualuKautialunni atuni nunalinni.

Aulaugiangit, piulimangiangit, kamagiangit ammalu atugiangit utsualuit ikumautigigianginut sakKititsiKattavuk, avatikkut, inuliginikkut amma kenaujaliugutinniku attuiKattavuk attuisiammagiKattajumik inosinginnik Nunatsiavummiunut.

Avatimmik Attuinik ilautitsivuk:

- Ulugianattut ilinganiKajunut utsualunni iniggautikkotigianginnut: Tamakkua ulugianattut ilautitsivuk pijákkumiungituk asikkigiamut ammalu motakkut/aulautikkut pilukagiamut;
- Attuijut ilinganiKajunut ikKavikkojunut/kiatsautet utsualunni piulimatsigiamut: Angijummaget utsualuit piulimajaugialet nunalinni atautsimik járimum; utsualuk pijákkumiungituk sakkutaugajattuk avatimmut nottaugasualippata upvalu ingagajattut piungitumik utsualuKautiKappata ammalu utsualuit sullungit;
- Avatimmut ulugianattut ilinganiKajunut utsualuit attutauKattajunut aniggami kiatsautigigiangit: Pijákkumiungituk asikkipat nunajammupvalu ujananut nunaup iluanogajattuk imanginnut, kolluni tasinnut amma konnut, sujuilluni inigijauKattajunut, amma illualunni iluanovalliasot tipalukaliaKillunni ammalu ilimanattoliaKiluni ikkianga; amma
- Silamut ikkialukammik nuisot: NajuttiKalluni utsualunni ikumaKagiamut ammalu kiatsagiamut sakKititsiluagajattuk ikkialukammik nuititsiluni.

Inuligijinnut attuinik ilautitsivuk:

- Inutuinnanut ammalu avatik Kanuittailigiamut attuigajattut: utsualuk sakKititsigajattuk ulugianattumegiamik inuit amma avatik Kanuinninganik nunammeligeppat upvalu imammeligeppat; atautsik liter utsualuk ilimanattumettisigajattuk one miliun literinik imatuinnamik imittauKattajumut;
- SuliaKapvini ulugianattut ilinganiKaunut ikumautikkongitunut piusigijannut: ilitagijaugutiKavuk suliaKapvini Kanuittailigiamut ulugianattunik aulatsigiamut ammalu kamagiagianginnut diesel ikKavinginni attutauKattajunut KuatsánattukottaKattamata ikumautialuit, ammalu atummatalu utsualunni kiatsagiamut, tamakkua ilinganiKagajattut otágiamut ammalu uvinilukattisisonik attutausimajunut isillukannit;
- Nuisimajunut attutaunik: Akuni attutaulukappat diesel isilukanganit, carbon monoxide, ammalu ilukkut anittigijausonut ammalugiallak asigiallanik ilimanattunik ikkiamojut pigiasititsigajattuk anittigigiamut Kanimasimmik upvalu allát Kimison-gullutik anittigikutiKangipat upvalu nâmmatumik nottigianginnut ilimanattut;
- Nipak attuiKattajut: Diesel ikKavingit aulataujut Kanitanginni nunalini ilualungini apviagajattut avatigijaujunut; amma
- Inositsiagittotigasuannimut inop ullugianattumejut piungitommata iluani ikkianginnit pisimaluatlutik: Atummata utsualuakkojunut kiatsautigitlugit illuni ammalu onattuliugutigijauKattajut sakKititsisongummijut angijummagimmik ilimanattunik iluani avatimmut naittumik – akunillu inosinnut attuigajattunut isumagillugit Kanuittosimammangât ilimanattuk, sangijonninga ammalu Kanuk akuni attutausimammangât.

Sanajausimajutigut AttuiKattajut ilautitsijuk:

- Ikumattisigiamut Piutigijanga: Pijotsiangit atautsik upvalu maggok ikumait ikumaliutsialugatik aulatsijunit taikkununga aulataugasaujunut pisimatluni ilualuni kamagijaunna ikumaligipvinganik (*sollu*. Kagitaujait, ánniasupvini piKutingit asigiallailu.) amma Kaujigatsaligijet piusigijangit;
- KanimmatitauKattajut amma KanimmaKattajut: nâmmagijaungitut ikumauttet KanimmatitsiKattajunut ammalu attuisiammagiKattajut aulatuanningit ilinniavet, ánniasupvet, nunalet inigit, kavamait ammalu nunalet suliaKapvet, ammalu kenaujaliugutet pivalliatitsigiamut kiggatutet, ammalu atutauluaKattajut sakKititsisot tamakkununga; amma
- Ikumanik sakKititsijut: amigatsijut piujunik, nâmmasiattunik angijummaginnik apomautigijaujunut kenaujaliginimmut pivalliatagatsanik amma suliatanik sakKititsigiamut.

Ikumait amma kenaujaliugutit Nunatsiavummi

Tamakkua avatik, inuligijet ammalu kenaujaliugutilet attuijut najuttiKammata utsualunnik ikumautinginnik ammalu kiat-sagiamut sakKititsivuk sangijummik atuttausunik piunitsautigasullugit ikumaKainnagiamut Nunatsiavummi.

Ikumautikkogunnaigiamut Atuttaugajattut nanituinnak Canadami

Ikumautikkogunnaimut SakKijânginaniattuk Piguvalliajuk Nunatsualimâmi Takunnâtaujuk

SakKijâgettuk maligatsak, piusigijauligettut ammalu kenaujaliugutet taggâni ammalu Kaningituni nunalinni imâk tukiKattisivuk:

- Ikumait nâmmalungitut atuttauKattajuk;
- Angluatlatut diesel utsualungit atuttauluaKattajuk;
- Ikumak piutigijanga amma najuttigijanga mikijut;
- Kenaujanik atugiamik pannaigutuliugiamut apomautigijausok
- SakKititaujut nutât atuttausongujut, ilautillugit asitâtausot ikumamut ajunnatummagik; ammalu
- Avatik attutauninga angijummagik taimalingasongungikalualuni.

Ikajuttigenikkut akungani nunalet, kavamait ammalu ikumanut katutjiKatiget, maligatsait, pannaigutikkut ammalu ikumait piusigijangit nutât ottugattaugajappata sakKititausot sakKijânginnaniammata ikumait sivunitsatinnut ilinganiattumut taggâni nunalinni. Tamanna atugiaKalangavuk akuni atuttaugajattumik pannaigutuliullutik, nunalet tungavitsanginnik amma ikumait piutitsanginnik kenaujannik atullutik, nunalinni aulatsiKatigelluti ammalu tigumiattaunginnaniammata, ammalu atuliKigiamut aulatsinik.

Isumagillugit tamakkua, manna piggaustiKavuk nanituinnak Canadami asianguitsigiamik ikumanik inuKatsiangituni nunaliujuni. Tamakkua ilautitsivuk ukuninga pivalliausimajunut:

- Quebec sakKititsivut nutânik ottugattaajunut taggâni nunaliujuni Nunavimmi ammalu Taggâni Cree nunanginni, amma Tlugliq anugimmit ikumattâgiak suligijajuk iningani Raglan mine Kanitanganettuk Salluit tâna atautsik ottotik. Ammalugialak takujausot/ottugattaajut nigigijaulauttut Kaujititaugiamut 2016-nami ilinganiKajuk sakKititaulippat pannaigutik ilinganiKajumut.
- Ontario isumajâjut maggonik angijummagennik ikumaliugumajut inuKatsiangituni ottugallutik. Sivullipânga waijait atâtauKalangajumik 21-anik 25-init inuKatsiangituni nunaKakKâsimajut nunagijanginni prâvinsikkut ikumautingitigut; aulataujuk tâkkununga First Nations-naminigijautlunillu Wataynikaneyap Power, tâna sulisak suli uKâlautigijajuk prâvinsikkut amma federal kavamakkunginnut. Kingullimi, ilitsigiamut asitâtausonik ikumanik (sollu. siKinimmit, anugik) pannaigutigijajut sitamanut tagganeluattunut nunalinni kangiani Hudson's Bay-mi. Asigiallait asitâtausot ikumatsait amma ikumaliuliatsovait suligijajut ammalu pigumajajut inuKatsiangituni nunalinni ikajuttauvut kavamakkunut Ontario-mi ammalu tâkkununga Ontario Ikumanut Pitsatunilet.
- Manitoba Kinugautiliujut atugumagiamut asitâtausonik ikumanik sitamanut inuKatsiangituni nunaliujunut prâvinsimi (ilonnatik Kinugautet isumagijautsiavut, ilautillugit ikumaligijet, anugik, siKinimmit ammalu imammit).
- British Columbia kajusiutiKavut piggasuatlutillu atuliaKigumagiamut asitâtausonik ikumamik ikumautinniungituk satjugiami ammalu iluani nunagijanginni, albeik sukkaitogaluatlutik sivunganitut. Nunalet Gwaii Haanas (Haida Gwaii) amma asinginni Kikittanik/satjugiami nunalet sollu Hartley Bay Kinijajut anugimmik ammalu asinginnik atuttausonut ikumaliugiamut.
- Yukon pitaKavut akuni pannaigutimmik atugajattaminik piunitsautigasuallugu ikumattâtigiKattajanginnut pettaulutik ikumautituinnakut asinginnik atungâtilugit.
- North West Territory kajusiutiKavuk atugumagiamut ikumaliugiamut anugimmit tâkkununga inuKatsiangitunut nuna-liujunut (mânnakut taimâk pijauluttut sutaiajunut diamond ujaanniavinnut tagganganit Yellowknife). Ilagiattausimajut sulisait isumagijaummijut anugikkut ikumaKagiamut siKingani atattitaullutit waijanut.

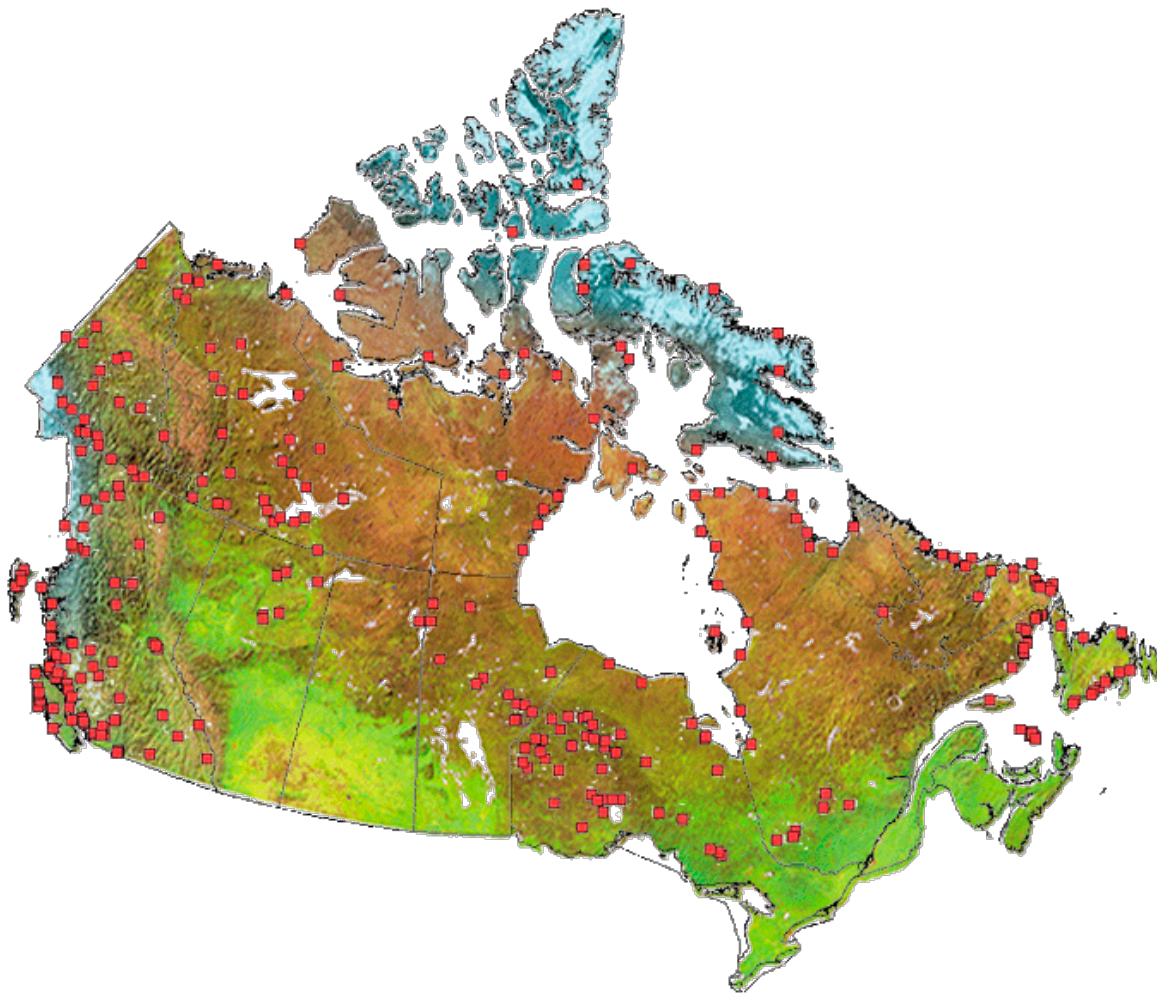
Allât, Nunatsiavut piggasuammijut KaujjajukKulugit sakKijânginnaniattut ikumait sivunitsatinnut nunakKatigengitunut nuna-liujunut atjinginnik pivalliautjunut nanituinnak Canadami.

Canada's Ikumautikkolungituk, Taggami ammalu InuKatsiangituni Nunalinni

Ilonnâgut, pitaKavuk 130+ nalunalungitut nunaKakKâsimajut inuKatsiangitut ammalu taggâni ikumautikkongitunut nunalinni nanituinnak Canadami. PitaKagivuk ilagiallugit 220+ inuKatsiangitunut aulatauñut inet, angitinga piviannatunut aulatauñut, ammalu pinasuapvet ammalu iKalunniavet aullâsimapvigijauKattajut (tamanna ilautitsilungituk tens of thousands mikijuk inuKatsiangitunut aullâsimapvet/illukuluit namminigijauñut nunalinnut ammalu ilagenut).

Tânnâ nunanguak atâni takutitsijuk inigijauñut angijummaginnik inuKatsiangitunut ammalu taggami ikumautikkongitut nunagijangit nanituinnak Canadami.

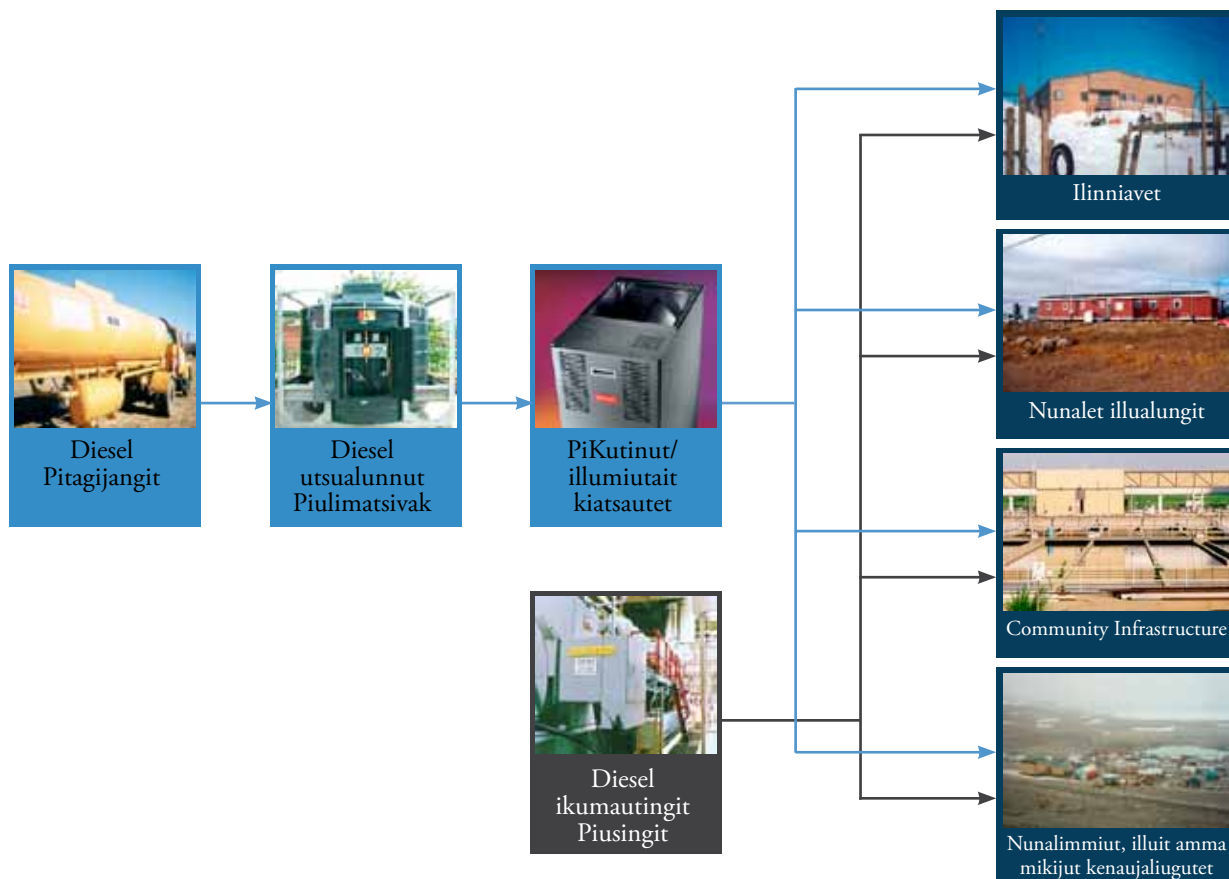
Canadami InuKatsiangitut amma Taggami Ikumautikkongitut nunalet

SakKitisimajuk: Piviannatut Canada, 2012

Atuttaunginnatuk piusik ammalu sanajauKattajut ikumait piusingit inuKatsiangituni ammalu taggami nunalinni allanguattausimajut atâni.

Atuttaunginnatuk InuKatsiangituni amma Taggami Ikumautikkongituk Piusigijangit

Tænna ikumak sanavuk Canadami inuKatsiangituni ammalu taggami ikumautikkongitunut nunalet, ununngingit nunaKakKásima-jovut, ukununga ilitagijaugutilet:

- IkujutsiaKattangituk; naittumik amma akuni;
- Pigumajautsiangituk aulataugiamut ikilliumittisigiamut atuttaulualimmat;
- Ottugattausimangituk ikumaliusot (kititausimajuk angitiKagasugijaujuk 40% tâkkununga Lumos Energy) ilinganiKajunut nunalet illualungit, tungavet, ilualuit ammalu nunalimmiunut;
- Piggagasuanguit akuni kenaujatsagijaugajattunut pannaigutuliugiamut ilitisigiamut ilinganiKaniattumut ikumait piusit-sanginnik ammalu akinginnik;
- AtuluaKattajut diesel utsualunginni pigumajaulualimmata ammalu Kanuilinganningit sakKititsigiamut;
- Pivalliautsiangituk asitâtausonut ikumait ullumimut, taimaigaluattilugu tamanna asianguvalliajuk tapvainak; amma
- Angijualotluni nanituinnak ammalu sujuiKattajut salami ammalu malittaugialet ikkiamut ilimanattumettisiKattajut sakKi-Kattajut, ammalu ilinganiKajunut utsualunnut (iniggautikkut/piulimatsigiamut) avatik attutaunnga.

InuKatsiangituni ammalu Taggamim ikumautikkolugatik ikumaKagiamut Pigumajaujut piggautijaugutilet

PitaluviniKavuk inuKatsiangituni ammalu taggâni ikumaliugumajunut ikumautikkolungituk pigumajunut nanituinnak Canadami.

Waijakkut atajut: Ilanginni, waijanik atannik ilingajunut inuKatsiangitunut nunaliujuni kenajatigut nâmmasiattuk, tâvatuak, tamanna ottugagianga suliatsak pitaKaglialet: angijuk, piguvalliajuk ikumait/kiatsagiamut pigumajaulualittut unuttunit nunaliujunut, ilaKatluni akitujualummik akilitsaKattilugit ikumanut, amma ilinganiKajunut avatimmut, kenaujaliugutinnimut, amma inuliginimmut attuiKattajut.

Imak atuttausok: Imak atullugu piujualommijuk sakKijânginnaKullugu ikumak piniannigijausongummijuk ikumautimmit asiagut nunalinnut. Piggautet tamâni kajusiutiKavut unuttuni prâvinsini ammalu nunatsuanut. IlinganiKaluattut kenaujaliugutet pitjtaujut ilautitsivuk atuinnauningit ammalu iniggautigijaujut akingit imammik atugiamut, ammalu piusigijangit ammalu piujullunillu najuttigigianga tautsegiamut nutânik atuttausonut.

Suliatsaup Kanulinganninga Wataynikaneyap Power - Ontario

Wataynikaneyap ikumanga pannaigutiKavut sanagiamut Kanitangani 600 (km) wairanik atagiamut 21 inuKatsiangitunut amma taggâni, ikumautikkolugatik First Nation nunagijanginni Ontario-mi. Tanna kampanik 100% nunaKakKâsimajunut namminigijaujuk ammalu aulatautluni ilanginnik ilauKatautil-lugit ujugannavet kampanet (Teck). Ilagiallugu sakKititsilutik akikinnisamik, salumanitsamik ammalu atuniKatsiatumik wairakkojunik ikumatsamik nunalinnut, ikumatsait tungavinga ikajulangajuk ujugannianet pivalliataninginnik Ontario-mi IkiluviniKattajuk nunakKatinga.

FreeImages.com/Joe Zlomek.

Suliatsaup Kanulinganninga Whitesands Biomass Pellet Plant - Ontario

Whitesands First Nation pivalliatitsijut amiakkugijauKattajunut sanapvimik kiggatuttaujukk napâttunut namminigijautluni Allanut amma KanuttogutiKajunut. Tamakkua amiakkuit ininganolangavuk diesel utsualunnik ikumaliuKattajunut, ammalu utittisilluni sanajaujunut taikkunga ilingalluni Atikokan Thermal Plant aulataujust Ontario Ikumaligijinnut.

FreeImages.com/Michal K.

Mikijut ikumaliuKattajut amma 100% diesel ininganojut: Mikijut ikumaliuKattajut atuniKatsiasot taikkunangat diesel-ikojunut upvalu pejaujut sakKititsijunut ikumaliginimmik imakkojut sakKititsinginnaniaguni ammalu atuniKatsialuni, amma Kaningininga akungani ikumautet ininga ammalu nunalik sakKititsiniangipata nunalimmi wairanik kenaujaliungigiamut.

Suliatsaup Kanuilinganninga Taku River T'lingit Hydro - BC

Tænna Taku River Tlingit pivalliatitsisimajut 3 MW Ikumait sulianganik ininganojumut 100% diesel utsualukkojunut atuKattalauttumut ikumaliugiamut ikumautikkongitunut nunalinni, Aulajuk taimanganit 2009, tænna nuták taimanganit 100% nunalinnut namminigijaujuk.

FreeImages.com/dlee.

NunaKakKâsimajut-ujaganniavet ikumanut ikajuttigejut: Kanitagijanga ujuganniavet aulatauningit inuKatsiangitunut nunaK-akKâsimajut nunalinnut Kaujimatitsisimajut isumagijaukKulugu piniannisaujattunut ilagitsijumik ikumanik illigijaujunut tamâgennut nunalinnut ammalu ujuganniavet aulataujunut.

SiKinimmit-diesel maggolingajuk piusigijangit: Akigijanga siKinimmit ikumaKagiamut tapvainak katavallialittuk, amma Kanitangani 55% mikinitsak atunik kWh allât tallimanit jâriulittunit, ammalugiallak akingit katavalliagiamut nigijugijaujut (15% jâringinni 2015-18). Tænna piusinga, ammalu piunitsamik ilisigiamut siKinimmit sakKijâgettunut diesel-ikojunut tukiKavuk tænna piusik tukiKaluattuk ilingajumut inuKatsiangitunut ammalu taggani nunalinnut.

Suliatsaup Kanuilinganninga Tlugliq Wind Energy System - Salluit/Raglan, Quebec

Jâringani 2014, atjiKangituk anugimmit ikumautik ilijau-lauttuk saniani Raglan ujuganniavingani Kanitangani Nunavik nunanganut Salluit. Tænna Tlugliq suliagijaujuk atjiKangituk piusijangit ilautitsijuk Kuasimainnatunik kisapviKatlutik, amma diesel ilijaunngit Ukiuttattumi piusigijanginnik.

FreeImages.com/Janusz Dymidziuk.

Suliatsaup Kanuilinganninga Tâna Deer Lake First Nation - Ontario

Tâna suliangujukk ilautitsivuk ilijausimajumik 152 kWh siKiniup Kulâlik Kângani nunalet ilinniavinga. Jâri tamât ikajotiliuKattajut ilautitsivuk: \$112,000 ikilliumittisijuk nunalet ikumangita akilitsanganik (5 jâret utittisipviunik); 3 suliaKalaullaKattajunut ilijauniammat Kanuilinganninga, ammalu maggogiallâk sulaKalaullaKattasimajunut ikajugiamut O&M jâri nâllugu; pejausimajut 31,000 liters diesel utsulunnik; amma, 99 tons ikilliumittisitluni ilimanattunik siammatitauKattajunut, atjigijanga carbon siammaKattajunut atjingata 20 motakânut jârimi.

FreeImages.com/Neville Micallef

InuKatsiangitumi anugik ikumaliunnik: anugimmit ikumaliunnik inuKatsiangituni ininginni Kaujimajautsiasimajuk piusiKatluni. Sutaijut inet Canadaup Ukiuttattumi ammalu Boreal nunakKatigengituni Kimattausimajut ammalu aulalungitut. Piunitsait atuttaujut, pannaigutet ammalu nutât piKutigalait asianguvallaiajut ammalu Kanuk sanajauKattanigut, ilitsiKattajut ammalu aulatsiKattajut akKigiattausimajut isumagiluutlugu ajunnatoKattaninga silak ammalu aulatsigumajunut inuKatsiangituni ammalu taggani nunalinni.

Suliatsaup Kanuilinganninga Alaskan Anugik Ikumaliunnik Kaujisattausimajuk

Tamakkua 350-nunalimmiut Kwigillingok-mi, Alaska, saniani Bering Imappisuangani mânnakut nappatitsilauttut tallimanik 100-foot-takinilimmik anugikkut pautaujanik ikajuttautlutik Anchorage-imiumik Nutângunippâmik Ikumaliugutimmiik, nunalik sanalauttut \$12 miliun amma sanatlutik ilonnangit kitillugit 15 anugikkojunut pautaujannik. Taimanganit sakKilaugaminit 2012, tâna nutâk anugikkojuk-diesel-ikojuullu ininganosimajut 30 percent utsualukkojunut atuttauKattajunut ikumaliugiamut, akigijanga tainna Dennis Meiners, tâna kampanet suliatsamut angajuk-Kânga, uKajuk puttulanajuk 50 percent ilijausimaligeppata nutât Kuatsânattut nunalimmi. Atautsikut, anugik tigujauvalliavuk aulatsigiamut nutâmik ikumakkojunut kiatsagiamut ilijausimajunut inuit aniggagijanginnut.

FreeImages.com/Andrea Kratzenberg

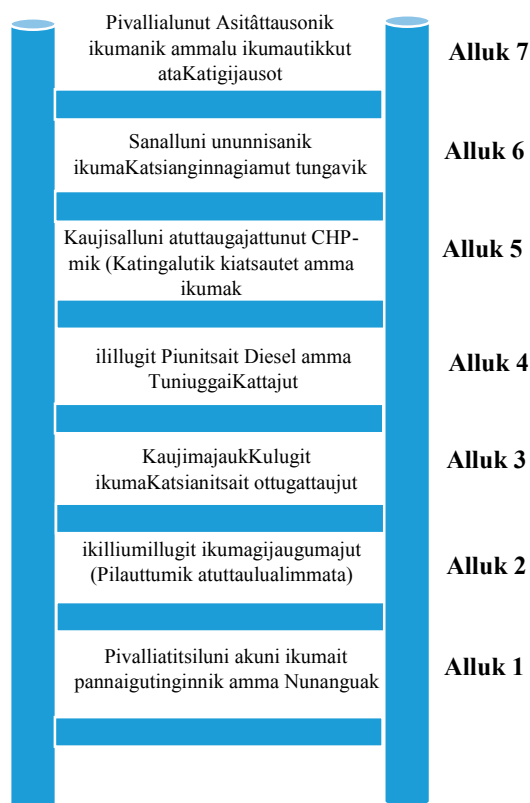
AulaKattajut pautaujait: Nutâk ikumanut atuttauKattalittuk nalunaittaulalittunut immigolingajunut kampaniKajunut unauvuk aulaKattajut ikumaliusot pautaujait. Angiutigijausimajut ikumanut pautaujait sakKititsiKattavut ikumanik atutlutik imammik KângiutiKalimmata atautsimik pautaujaup savitanganik, sakKitilluni ikumani sijammit, ammalu ininganonialluni akitujotluni tungavinga atusongutlunillu imammik kojumik (ammalu imak kusijumik, upvalu sivunga). Atjigingitamminik aulaKattajuk pautaujait “itsivajut” atâni kop upvalu uliKattajunut ammalu sakKitinialluni ikumanik taikkutigona atausituinnaulungitumik pikallâjumut. AulaKattajut pautaujait angijongitumik kamagijausot ammalu âkKitausot kamasongugiamut mikinitsanik pigumajajunut taikkununga inuKatsiangitunut nunalinnut.

IkumaKatsiagiamut: : TakunnâgiasiKattavugut asitâttausonut ikumaliugiamut pivitsangit ilingajumut inuKatsiangitunut amma taggani nunaliujunut. Tâvatualli, nalunalungilak piunippaungujuk sakKijânginnaniattuk ikumaliugutik piniannik ilinganiKavuk ikumaKatsiagiamut, ikilliumittisiKattajumik atuluannimik taikkutigona: ikumanik piulimatsiluni, ikumanik piulimatsigiamut, pigumajauullagijut saniani aulatsigiamut/atuttaulualungimata, atuttaugunnaitut piKutet ammalu ikumait pusingit aulataunngit. TunitsiKattajut ikumaKatsiagiamut sakKititsijumik atuttaulagittaugiaKajumut ammalu atuniKatsiamagidluni ilagijautlunillu Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutinga ilautitsivuk:

- NukKangattilugit akitunippât akingit utittisipviusongiamut pisisimajamminik ikumanut;
- Ajunnanginitsak ilisigiamut pusinga tâkkunangat asitâttausonut ikumanut;
- Ikajullugit ikumanut piggautigijajut tigujaunut ikumaligijinnut ammalu ikumaligijet maligatsanik angajukKauKatigenut;
- SakKititsinik ilagiagutinnik ikumaKainnagiamut ikajotinnik;
- Tigusillutik nunalimmiunik suliaKattisanik ilisigajattunut ammalu aulatsigajattunullu;
- Ajunnalugani piKutingit, ammalu
- IlinganiKatsialuni tamâgennut nunalet ammalu nunalimmiunut tungavinginnik.

Atâni allanguattausimajuk *‘Mikijuk ikumait majotinga ilingajumut InuKatsiangitunut Nunaliujunut*, ilonnâgut tungavitsanga pivalliaausimajuk omunga Lumos Energy takutitsijumik Kanuilingatsiamangât ammalu ikKanattoninganik kajusiutiKagiamut ikumaKatsianginnagiamut ammalu tugautigillugit sivunganut isumagijaukKâgani atugiamut asitâttausonut ikumanik atuttau-sonut. Tamanna pikKujaliangulungituk asitâttausot ikumait ilautitaukKujaungituk atuttausongugiamut sittutipvigillugu takkunga inuKatsiangitunut nunanut ammalu taggâni nunaliujunut, tâvatuak isumagijaujutsauvuk, sitontinga nâmmasialippat.

Tanna Pilluak ikumanut Makotinga ilingajumut inuKatsiangitunut Nunalinnut

SakKijânginnaniattut Ikumait InuKatsiangituni Nunaliujuni – kajusiutigijautsiasimajut

Tamakkua ottotigijangit sakKijânginnaniattumut ikumait ottutausot uKautausimagettuk sivungani ilagiagutimmik, ikumattilugit kajusiutigijausimajunut atuniKatsiamagittut sakKijânginnaniattunut ikumanik atuttaugumajunut ammalu suligijajunut inuKatsiangituni ammalu taggani nunaliujuni. Tamakkua kajusiutigijautsiasimajut ilautitsivuk ukuninga:

- **Ikajuttigennimik pannaigutik amma kajusiutuliunnik:** PitaKavuk ilonnâgut ikajuttigennimik pannaigutuliugiamut ammalu kajusiutuliugiamut akungani ikumaligijinnut ammalu nunalimmiunut;
- **Tugâgutikatsialutik ikumaKainnagiamut/atuniKatsialuni:** Tugâgutikatsialuni ammalu pannaigutikatsiasimalluni, atungimagillutik pinianniKakallagiamut, tigujaujuk ikumanik pannaigutuliugiamut, kenaujanik, ilisinnik, ikajuttigennik ammalu aulatsijinik sakKititsigianginnut pitaKagiamut/atunginnagialinnut tugâgutinnik;
- **‘Pilluak Ikumak’ Majotik tigujaujuk:** Tâna “Pilluak Ikumak” majotimmik isumaKalluni sanajausimajuk sakKijânginnaniattumut ikumak piggautigijajut;
- **Akuni tungavitsait pannaigutet:** NalunattuKalungilak ilinganiKajunut akungani pisigiamut nunalet tungavitsanginnik (piluattumik illunut ammalu piusigijanginnut sollu imak ammalu anitagatsanik imanik) ammalu ikumaliuKattajut, akingit ammalu piKutingit. Tamanna illuKagialik kuapaKutinnik upvalu sakKititsigialet ikajuttigennimik pannaigutuliugiamut ammalu atuliaKigiamut;
- **Ikumak atunginnagiamut angijualuk tugâgutik:** ikumanik atunginnagiamut tugâgutigijaunginnatuk;
- **Ikumak akinga/ikumakKainnagiamut takunnâvuk akuni ilinganiattumut:** kajusiutuliulimmata kenaujaliugutet kajusiutigijauKattajunut, sakKijânginnanianninga Kimiggutauningit âkKitauKattavut akuni ilinganiKakKulugit; ammalu
- **Tugâgutikalluni atuniKatsiamagittunut -tautseluni sulianut:** TugagutiKavuk suliatsanik tautsegiamut, ilagiallugu angilivalliaKattajunut ikumanik piunitsautigiamut.

Apomautigijajuk piulimattisigiamut sakKijânginnaniattunut ikumanik sakKititsigiamut ilingajumut inuKatsiangitunut amma taggani nunalinni ilautitsivuk:

- SuliaKapvilaget, ikumanut maligatsait/maligaliat, ilikkuset ammalu piKutinut apomautigijajunut;
- Ikumanik aulatsinik siKuttutauKattajut ammalu atjegeluKattangitut nunalimmit nunalimmut;
- Piviannatunik atuttaugunnangitunut ammalu amigatsijunut pisiKattagiamut kenaujaliugutinnut (pigumajausimagaluatluni sivungani upvalu manna atuttausomut);
- Tukisinatsiangitut amma/upvalu kamagialet akunga atjigengitunut ikumangita piusigijanginnut kamagialinnut;
- Akingit/akilitsanut tungavet apomautiijajunut ikumaKatsianginnagiamut amma asitâtrausonut ikumait; amma
- Amigagijajut maligatsait/suliatsait tukiattaugialinnut kavamakkunut.

“AkKutet” Pannaigutik Nunatsiavut IkumaKainnagiamut

3i SakKijânginnaniattunut Ikumait PiusiKalluni

KinugautiKavuk Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutinga tigusigiamut 3i SakKijânginnaniattunut PiusiKagiamut naluniallungimat piniannigijaujut ammalu suliatstait suligijaugasujut imailingavut:

- **Iljajut** sollu ilonnangit pannaigutigijaujut, suliatstait aulataujut, piKutet sittutitaujut, piKutitut kiggatuttet, kenaujait, suliatstait pivalliatuunningit ammalu sanaligijet, tungavet, kenaujalinimmuut, sanagiamut ammalu aulagiamut pitjutaujut isumagijaugialet pivalliatitsigiamut kajusitsiaKullugit suliatstait.
- **AtuliaKittausot** piusiKallutik suliatstait isumagijausimajumit sakKititauullagilluni kamagijautsiatillugit, kamaniattumut piKutitut ammalu maligatsanik piusitsanginnik, ammalu isumagillugilluni atuliaKigiamut suliatstait naittojunut ammalu atuniKatsiatut angijummut sakKijânginnaniattumut ikumait sittutillugit nunalinnut, atautsikut kamallutik angijunik suliatstait akuniungituk.
- **Attuisot** kamagitsialugit ilonnatit suliatstait tugâgutigijaujut Kaujimajautsialugit, ilautillugit ikumanut najuttigijautsiasot, angijuk akigijangit, piKutet sangijotillugit, ammalu aulatautsialugit atuniKatsialutik, ilagiallugit nunalet inuligijet, avatik ammalu kenaujaliugutet pivalliatigiamut tugâgutigijaujunut.

AtuniKatsiamagittuk iluani 3i SakKijânginnaniattumut Ikumait PiusiKalluni unauvuk suliaKaKatigellugit Nunatsiavut nunalet sivukkatingit, ammalu ilautillugit nunalimmiut sanakKulugit Kaujimajauttanginnik ammalu tigumiasongugiamut asitâttausonut ikumait. Piniannet ammalu suliatstait, sollu taikkununga nalunaitausimajunut atâni ilinganiKalanavuk AkKutik A: Nunatsiavut Ikumanik Tigumianginnagiamut Sanannik.

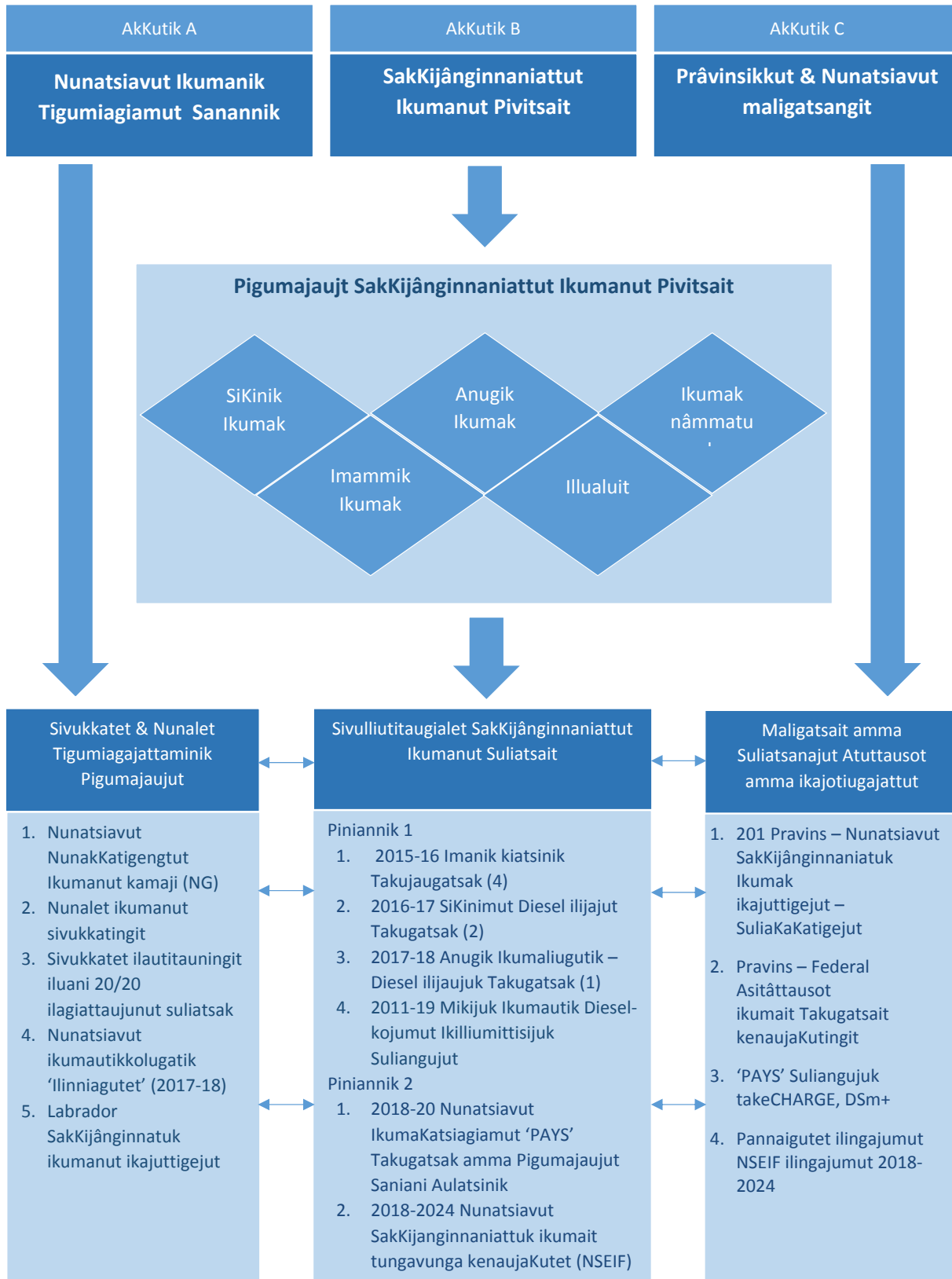
1. Kujititsiutet (nipakkut ammalu taggajâkkut) pisimalluni asinginnik ikumautialukkogunaitut nunalinnit asiangusimajunut atugunnaitillugit diesel amma kiatsagiamut utsualukkut;
2. Suliatstait Kanuilinganningit NunaKakKâsimajut salumajumik ikumait suliatstanginnik;
3. Phonnikut katimaKattalutik taikkununga nunalinnut/nunakKatigengitunut kavamakkunut ammalu asinginnut nunakKakKâsimajujunut nunalet ikumautialukkogunnaitunut pinianniKajunut sakKijânginnaniattumut ikumanut; ammalu
4. Tusaminattunik Kujititsiutinnik ilinganikajunut sollu nunalet ikumanik pannaigutinginnik, Ilimanattuk siammaKattajut, asitâttausonut ikumait piKutingit, avatik attutaugajanninga ikilliumittitaujut, suliatstait pivalliatuunningit, suligijaugialet, kenaujait ammalu aulatsigunnatut.

Tâna Kâganettuk ikajotigatsait ammalu ilauKatautisigiamut Nunatsiavut suliatstait ikajuttisangit nalunattumettisianiingilak taikkua ikumautialukkogunnainik ikumaKainnagiamut, ikumaKatsianik, asitâttausot ikumait ammalu wairakkojut pigumajaujut nalâgut akimiappuk nunalet Kanuttogutigijanginnik ammalu tigusimmijuk ikajuttaugiamut nunalimmiunut ammalu sivukkatingit. Ilonnâgut, atuliaKigiamut pannaigutimmik kamagijaulangavuk imâk, ammalu ilauKataugialet ammalu tasiugiattiulutik Nunatsiavut kavamakkut ammalu Inuit Nunalet kavamakkungit.

Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutik Kanuilinganitsanga

Tâna Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutik Kanuilinganitsanga (atânnettutigit) tasiugiattiulangavuk ammalu KaujimajauKujauulluni atuliaKigiamut nalunaitausimajut pigumajaujunut. AtuliaKigiamut pannaigutimmik ikajuttigegialaet kavamak Newfoundland amma Labrador, Newfoundland amma Labrador Ikumaligijet, tâna prâvinsikkut kinakkutuinnanut ikumanut AngajukKauKatigengit, tâna kavamak Canada, ammalu adjigengit kinakkutuinnanut ammalu immigolingajut katutjiKatigengit.

Nunatsiavut ikumaKainnagiamut Pannaigutik

AkKutik A: Nunatsiavut Ikumanik Tigumiagamut Sanajaujuk

1. Nunatsiavut Ikumanut kamajik

- Pitjutinga:** Iluani atuttausok Nunatsiavut kavamakkuni aulatsigiamut ikumaKainnagamut pigumajaujunut, ammalu ikajullugit nunalet.
- Aulatsinik:** NunakKatigengitumi Kaujimajut ammalu aulatsijet pisongugiamut ilingajumut sakKijânginnaniattumut ikumanut.
- Sitontitsak:** 2016-17.
- Atuttaujut:** SuliaKainnaniattumut atjinganut initsak KinugautiKalluni kenaujatsait ilinganiattumut pingasunik jârinut kavamakkunut Newfoundland amma Labrador, amma Canada.
- SakKijut:** Angillivalliajut kajusiutigijaujut pigumajaujunut nalunalugani aulataulluni tamâgennut iluani Nunatsiavut kavamakkunut, ammalu ikajuttiKalluni.

2. Nunalimmi Ikumait Sivukkatigijangit

- Pitjutinga:** Nunalet ikumanut tigumianginnagamut sanattaujut, ammalu nalunalugani ikumaKainnagamut pigumajaujut ilinganiKatsiagialet nunalet piusigijanginnut, isumâlotigijaujunut ammalu Kanuttogutigijaujunut.
- Aulatsinik:** IlauKulugit Inuit Nunalet kavamangit, nunalimmiut ammalu kenajaliugutilet ikumaKainnagamut pigumajaujunut.
- Sitontitsanga:** Pigiasilluni 2017-18, katiKattalutik magguittullutik jârimi upvalu pigiaKalippata ilingajumut ikumaKainnagamut pigumajaujunut.
- Atuttaujut:** IlinganiKalluni suliatigijamminut Ikumanut kamajik; iniggagiaKagajattuk atuKattagialimminut kamalluni.
- sakKijut:** Tigullugit pigumajaujut nunalet piusinginni, ammalu pisillutik/ilauKatautillugit nunalet ikumaKainnagamut pigumajaujunut.

3. Sivukkatet IlauKataunnik iluani 20/20 SakKitillugit Suliatsanik

- Pitjutinga:** Angillivallialugit nunalet atuinnauKullugit, ilinnialutik pivaliataunnik ammalu pisongugiamut sanallutik ilingajumut ikumaKainnagamut pigumajaujunut iluani Nunatsiavut kavamakkuni ammalu nunalinnut, piluattumik taikkutigona ataKatigellugit nunaKakKâsimajunut nunalinnut ammalu uKautjigijannut pivalliatitsijunut salumajunik ikumait suliatsanik nanituinnak Canadami.
- Aulatsinik:** IlauKataulluni iluani 20/20 SakKitillugit Suliatsait.
- Sitontik:** 2016-17.
- Atuttausot:** \$15,000/inuk; ilauKataugajattuk nunalet ikumanut piKasongugiamut Kinugautinnik taikkununga federal kavamakkunut.
- SakKijuk:** Pivalliatuut nunalimmi pisongugiamut, ammalu atallutik Canadalimâmi KaujimaKatigennimik salumanitsamik ikumaliugiamik piggautigijaujunut.

4. Nunatsiavut Ikumautialukkogunnainik “Ilinniagutaujut (2015-16)

- Pitjutinga:** Kanuilinganiammangât IkumaKainnagamut pigumajaujuk Nunatsiavummi, ammalu ilautillugit ilisimallagijut ammalu atuttausot Kinugautigatsamut nunakKatigengitumut, ilautillugit prâvinsikkut kavamanga.
- Aulatausot:** KaikKuKullugit pulâgiasot ammalu KaujjauKulugit nunakKatigengitut piluattumik Kaujimajauullagijut/takutausauKullugit ikumaKainnagamut pigumajaujut.

Sitontik: Kinugautigigumajaujuk 2017-18.

Atuttausot: Amasimatsialutik ikajuttaugumagiamut sollu pigumajaujunut federal kavamakkunit, katutjiKatigenginnit, immigolingajut kuapait ammalu kenaujaliuKattajut.

SakKijut: uKasongugiamut ammalu ataKatigennik ilingajumut ikumaKainnagiamut pigumajaujunut nunakKatigengitumi.

5. Labrador SakKijânginnaniattuk Ikumanut Ikajuttigennik

Pitjutinga: KaujimajaukKulugu salumajut ikumait pigumajaujut taikkuningalu Innu Nation ammalu inuKatsiangitut nunalet nanituituinnak Labrador-imi, ammalu sanallutik ataKatigennimik taikkununga anginitsanik iniKajunut Labradorimi.

Alatausok: PiKutinut ammalu ikumanut atuttausot ajunnanginitsauniattuk sakKititaugajattunut suliansanik atullugtik takunnâlugu Labradorimi tugâgutiKalutik.

Sitontik: 2016-17.

Atuttausot: IlinganiKajuk Ikumanut kamaji; atugiaKagajattuk iniggauter ilinganikajunut.

SakKijuk: TakunnausiKalluni Labradorimi sakKijânginnaniattumik ikumait takunnausinginnik.

AkKutik B: SâkKijânginnaniattut Ikumait Pivitsangit amma Suliatsait Pivitsagijangit

Ininga 1:

1. 2015-16 Imanik kiatsagiamut Takutigatsak

Pitjutinga: Ottugattaujuk atuttaugajakKotuk ikumaKatsianginitsaugajattunut kiatsautet isumagiluallugit kijukkojunut atuttaugialet, akingit, iluani ikkianga piutigijangit ammalu ikumakojunut piutigijangit.

Aulatausot: Ilingajumut 2015-16: Ilillugit ammalu Kimigutaullutik sitamanik ottugattaujuk puttujojunut pialajunik kiatsautet. Ilingajumut 2016-17: Ilillugit ammalu Kimiggulugit maggok imakkojunut illunut kiatsautet piusigijanginnik.

Sitontik: 2015-16 amma 2016-17.

Atuttausot: Ilijaujut imakkojunut Pigumajaujut kamatillugit NRCan.

SakKijut: Takutillugit piKutet ammalu kenaujaliuiamut atuniKammangât ammalu KanuilinganniKammangât ikumaKatsianingijangit kiatsautet.

Kaujigiallagiamut takullusi Imakkojunut Asiagut KaujimajaukKujaujunut kenajaliugutet Pivalliaauningit ammalu Inuligijet KanuittailikKulugit Nunatsiavummut atuinaguttitausimajuk ilingajumut Nunatsiavut kavamakkunut ammalu NRCan, March 2015.

2. SiKinik - Diesel Ilijaujut Takugatsak

Pitjutinga: Takutillugit ilijaujunut siKinimmit iluanut diesel-ikojunut pusinginnik.

Aulatausot: Illilugit PV sattuut Kânganut Illusuak Ilikkuset Ininganut.

Sitontik: 2015-16.

Atuttausot: Ikajuttaujut federal kavamakkunut ammalu suliaKapviligijet tuniggusiangit.

SakKijuk: SiKinimmit takugatsak Nunatsiavummi.

3. 2016-17 Anugik ikumak - Diesel Ililaujut Takugatsak

Pitjutinga: Takutitsiluni atuniKatsianinganik ilijaujunut anugimut pautaujait iluanut diesel-ikojunut pusinginnik.

Alatausot: Mikijumik anugik-diesel-ikojunut maggolingajumut iluani Nunatsiavut nunagijanginni (ininganogajattuk Hopedale).

Sitontik: 2016-17.

Atuttausot: TBD.

SakKijut: Anugik ikumak takutitaulluni Nunatsiavummi.

4. 2011-19 Mikijuk Ikumautik Diesel-kojumut Ikiliumittisijuk Suliangujut

Pitjutinga: Kimigguluget aulaKattanangit ammalu kenaujatigut kenaujaliusongummangât/atuniKammangât pivalliatitsigiamut mikijumik ikumautet suliansanut nunakKatigengitumi, ilautillugit ilingajumut Makkovik, Nain amma Hopedale.

Aulanninga: SakKititsiluni nunalimmi/nunakKatigengitumi namminijaulluni mikijuk ikumautitsak ikiliumittisigiamut atunimminik diesel-ikojunut nunalinni.

Sitontik: 2017-19.

Atuttausot: kenaujait atuttaugialet initsangita-nalunaittaujunut atuniKagajammangât pannaigutitsamut atuttaugiaKagajattuk, ilautillugit ilisillutit pitjuttaujunut akungani mikijuk ikumautet suliansait amma nunalet nunalimmit ikumautialungit.

SakKijuk: Mikijuk ikumautet suliansak pivalliatujuk; ikiliumittisigiamut diesel-ikojunut, amma namminigijaunialluni nunalinnut ammalu suliansanik sakKititsiluni.

Ininga 2:

1. Nunatsiavut IkumaKatsianik 'PAYS' Takutitsinik/Kinuagijaujut Saniani Aulatsinik

Pitjutinga: KaujimajaukKulugit suliansait ammalu kenaujait taikkutigona nutâmmik immigolingalluni suliansak, upvalu taikkutigona Newfoundland amma Labrador Ikumaligijikkunut kenaujait atuinnauniammata ilitsigiamut unun-nisank ikumaKatsianginnagiamut piKutet (ikumait, imaillu kiatsautikkojut, asigiallailu, etc.) amma piunitsamik illualuit ilupiagutaKattilugit.

Aulatausot: Ikiliumittilugit kiatsautet ammalu ikumautet akilitsangit taikkutigona ikumanik akinginnilu piulimatsilutik.

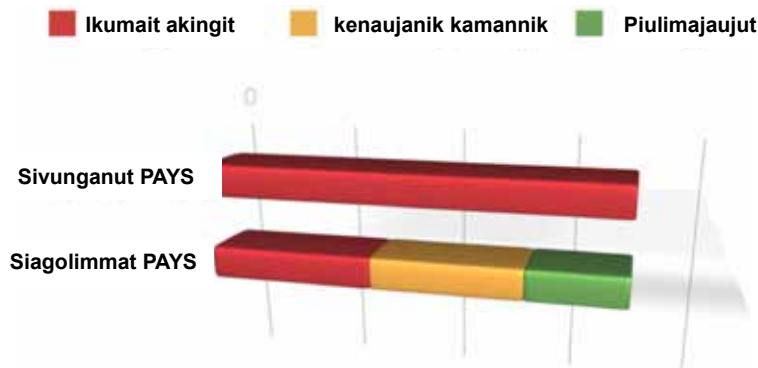
Sitontik: 2016-17 amma sivumuallutik.

Atuttausot: Kaujijaugialik uKálautinnikut tâkkununga prâvinsikkut kavamakkunut ammalu Newfoundland amma Labrador Ikumaligijikkunut.

SakKijut: Piunitsait ikumaKatsianik ammalu ikilliumittitaujut ikumait akingit.

Ilonnâgut Akilellusi amma Atautsikut Piulimatsiluni (PAYS) Piusinga

PAYS kenaujakkut akilitsatigut ikumanut sulijagjaulluni, atuttauKattajut akikittumik akittugiagutilik, akuni akKisimattauluni. Tugâgutinga tâna PAYS kenaujangatigut petsigiamut tapvainak akilittauKattagialinnut apomautauKattajut illulinnut Kinijappata kenaujanik atugiamut kenaujaliugiamut ikumanik piulimatsilutik piKutitsanut. PAYS suliangit akKitausimajut illulet takusonguniammata tapvainak ikumanut akilitsanginnik akikilligiasimajunut. Akilitsait akittugiasongujut. Takujaugatsak atâni sakKititsijuk akinginnik tuniuggatauKattaniattut PAYS piusinganik.

Akilellusi amma Atautsikut Piulimatsiluni (PAYS) atuttausok tigujaulauttuk unuttumaginnik Taggani Americaup pitsatunigijanginnut imâk illulet atusongujunut kenaujatigut taikkutigona ikumaKagiamut ilinganiKajunut kenaujanik atullutik kenaujaliugiamut ikumanit piulimatsigiamut ammalu ikumaKatsianginnagiamut. Kângijuni, tamanna kenaujait utittitaujut ikumait akilitsanut akilittauKattatillugit. Tâvatuak, ikKanattovuk Kaujimagiamut illulik akilengituk anginitsamik sivunganitut. Imângâlualuk, atjinganik (upvalu mikinitsamik) piusituKagisimajamminik ikumait akileKattasimajamminut, allât kenaujait atuttaujut kenaujaliugiamut ikumanik piulimatsigiamut ammalu ikumaKatsianginnagiamut sakKititsijuk akikinnisamik ikuamanik atulluni ammalu akinginnik. Atjigingitanga akungani piusituKagijausimajunut ikumanik atulluni, ammalu mikinitsamik piulimatsinik/atuniKatsialunillu sakKijut atujuillu, ammalu tâna piulimatsinik/atuniKatsiajut sakKititaujut atuttaujunut, atuttaujuillu utittisigiamut ammalu akikilligialâjuk akilitsangit ikumanut. Akilittausimaligepat ikumanik atusimanniminik piulimatsimijuk atusimanniminik, illulik ikajotittâjuk pisimajumik akikinnisanik ikumammik akilitsanganut, ammalu piunitsamik ammalu ikumaKainnaniattiluni illunga.

Manitoba pitsatunigijangit angjummagik, piujumik aulatsiKattajut ammalu sakKititsisiasimajut PAYS piusinganik. Ikumak Pilluak PAYS kenaujatigut ajunnangimagittuk ammalu akikittusiavak kenaujatigut piniannigijausomik illuKajunut pigumatuappata ikumanik ikumaKatsianginitsaugiamut sanagiagumappata illunginut sillu ikumakkojunut kiatsagiamut piKutinginnik, ilupiagutet, imakkut kiatsagiamut ammalu imanik piulimatsiluni imait kiatsagiamut piKutingit, kuvigât, asigiallailu. Tâna PAYS piusinga atajut nunalimmiunut upvalu kenaujaliugutiKajunut, ammalu suli kajusiutiKasok namminigijaujut aullautautuappat upvalu asianottaupat

Isumagijaujut pivalliatitsigiamik PAYS piusinganik Labradorimi Kaningitumik nunalinnut AtuKattajunut angjummik isumagijauvut. Atjigijanga atuliaKigiamut ottutausimangitunut pivitsanik. NunakKatigengitumi, ilonnait illulet, ilautillugit Nunatsiavut amma Innu kavamangit atugiasongugialet PAYS Suliangujumik.

2. Nunatsiavut SakKijânginnagiamut Ikumanut Tungavinga kenaujaKutet (NSEIF)

Pitjutinga: SakKititsiluni akuni tungavitsamik kenaujanik piunitsautitauniammat ikumaKatsianginnagiamut nutânut ammalu sakkijâgettunut illualunnut nunakKatigengitumi; atagajattut anginitsamut tungavitsait kenauja-Kutinginnut.

Aulatausot: KaujimajaukKulugit piusiKallutik, nunalet ammalu nutât illualuit sanajausimajut ikumanik atujunut ikajotet iluani nunakKatigengitunut suliaKapvinginnut ammalu illualunginnut.

Sitontik: 2018-24.

Atuttausot: Kaujijaugialik.

SakKijut: Nunalet ammalu illualuit tungavingit ikumaKatsialuagajattut.

AkKutik C: Pravinsikkut ammalu Nunatsiavut Maligatsangit amma Suliatsangit

1. Prâvinsikkut - Nunatsiavut SakKijânginnaniattuk Ikumanut Ikajuttigennik – SuliaKaKatigejut katingaKatiget

Pitjutinga: Nalunangitumik ikumaKainnagiamut ikajuttigejut akungani Nunatsiavut kavamakkut, nunalet, amma prâvinsikkut kavamanga.

Aulatausot: ikajuttigejut suliaKaKatigejut nâjiKattaniattut isumagillugit ikumaKainnagiamut atuttaugajattut ammalu maligatsait nunakKatigengitumi.

Sitontik: 2017-18.m

Atuttausot: Ilanga aulatausok.

SakKijut: Ikajuttigejut ikumaKainnagiamut piggautigijaujut.

2. Pravinsikkut - Federal Asitâttausot Ikumamik Takutigatsait kenaujaKutingit

Pitjutinga: Aivigillugit prâvinsikkut amma federal kavamakkut isumagijauniammat “ilingajuk” ikajugiamut unuttunut ikumaKainnagiamut atuttausonut pitaKallunillu kajusiutigijaunginnaniattumik kenaujanik Kaujitillugit kajusiutigijauntsiasimajunut ammalu piniannigijausimajunut.

Aulatauut: Tigusillutik Kanuilingajumik pinianniKagiamut ilingajumut ikumaKainnagiamut nunakKatigengitumi.

Sitontik: 2016-17.

Atuttausot: Isumagillugit atuttausot kenaujanginnik; Kaujisallutik atuttausonik unuttumaginnik suliatsanit ammalu kenaujait akKitsausimajunut.

SakKijut: Piunitsait atuliaKigiamut suliatsanik Kanuilinganninginnut asiagut pejausimajunut.

3. ‘PAYS’ Suliangujuk – take CHARGE, DSM +

UKâlautigijausimajuk atâgut AkKutik B.

4. Pannaigutik ilingajumut NSEIF ilingajumut 2018-2024

UKâlautigijausimajuk atâgut AkKutik B.

Nunatsiavut Nunalet Kanuilinganningit

Inet aivigillugit ammalu nunalet KaujimaKatigennikut atuniKatsiasimajut pivalliatitsigiamut Nunatsiavut IkumaKainnagiamut Pannaigutinganik. Chris Henderson pisimajuk Lumos Energy akKusâlauttuk nunalinnut ammalu katimaKatiKalauttuk nunalimmiunut sivukkatinginnik. Kanuilinganningit atunik nunalet ilautitauvut atâni.

Nain Nunalik Kanuilinganninga

Adjiliuttausimajuk omunga Lumos Energy

Nain Nunalik Kanuilinganninga

- Inungit: 1,117 Ikajotilet + ikajotiKangitut (Octobera 2016)
- K-12 Ilinniavik: 231 ilinniavimmejut, maggok avittusimjut illualuit (Novembara 2016)
- Ununningit nunalimmiut unutsivalliagalâsimajut tallimanik jârini Kângisimajumi, ammalu ununnigijangit illui unutsivalliasimajut ikilliumittitaugasuajogaluat illuit sanajaungâtillugit akulligejut ilagenut illusangit
- InutuKagijangit imailingavut 20% nunalimmiut
- Ikijunniatet Hállinga sanagiattausimajuk
- Nutâk Illusuak Ilikkuset Ininga
- Nutâk pinguatuligijet ininga
- Atausituinnangituk-illuit nunalimmiunut iningit sanajausimajut
- Silak asianguvallianinga attuisimajuk takutsausongutluni nunalimmi (sollu, silanga ajunnatonningit ammalu nalliuvingit)

Nunalik ikumaliuttingit

- Newfoundland & Labrador Ikumaligijet IkumaKautinga
- IkumaKautik sanagiattauninga pigiasijaulauttuk 2015
- AkKisuttausimanninga: 3 ikKavet
- Nunalimmi wairiligijilet nunalimmi
- Ununningit kijukkojut kiatsautet ammalu utsualukkojunut kiatsautinik, tugâgutiKammijut asiangugiamut ikumakkojunut kiatsagiamut, ammalu ilonnakasâtik imakkojut kiatsagiamut
- Nunalet kavamanga ikajuttigesimajut Newfoundland amma Labrador Ikumaligijikkunginnut ikumaKatsiagiamut ikumatuinnait, igalânik ilupiagutittâtlugit asigiallanillu.
- Ilonnakasâtik Kijukkojut kiatsautet ajunnangitut
- Kijugijaugialet 6-8 usilluat atunik jârimi atunik illuKajunut
- UtsualuKautet Kimiggutausimanniminut nalunaikkutaKagialet tataigiallatausongugiamut, tamanna atugiaKagajattuk kenaujanik illuit atugialinginnik

- Nunatsiavut Group of Companies ilangini aullatitsiKattajut Kijunik nunalet kavamakkunut; inutuKaunitsanut ammalu aippaKangitunut ilagenut sivulilutitauKattajut
- Inuit ivajagiaKattajut Kijunik anitsivialummit, ilonnatik tigujauKattatillugit
- Ilonnâgut, inuit ikumangit kipijauKattangitut ukiumi akilengikaluatlutik ikumanginnik, tâvatuak kipijauKattajut aujami
- AkilitsaKappata inuit ilanginni atuKattajut income tâtsinginnik akilegiamut ikumamut akilitsanginnik angutigasuatuinnagiamut

Nunalik Ikumagigialingit

- Nutâk pigumajaulittut pinguatuligijet ininga ammalu Illusuak Ilikkuset Ininga (2017 ammaluni)
- Pitâgalit nutâmik pinguavialummik ininganoniattumut Husky ininga (Hâkipvik anginiKatsiangituk, initsaKangituk pingualagiamut)
- Kijuit atuttauninnatut kiatsagiamut; nunalet sakKititsisiagunnaKattangitut ammalu sikitokkut inigganginnagialet ukiup takKinginni
- InutuKait ammalu kenaujaliutsiaKattangitut illumiuKatiget Kinijanginnatut Kijunik
- Ilangit illumitait pisiKattajut Kijunik KipukKamit usittauKattajut kaliutikkut, akitujuk attuiKattajuk
- Sangijuk ammalu tugautiKalittut ikumakkojunut kiatsagiamut
- Nutâk imittavik sanajausimajuk; nunalet kavamanga akilegiaKasimajut \$100,000 akinga ilitsigiamut ikumait napajunginnik ilingajumut imaKautitsamut
- Ikumakkojut ikumait atuttaujuk pinguatuligijet iningani
- Ikumakkojut kiatsagiamut ajunnanginitsak, amma ikinnisamik uKumaigijautluni, piluattumik taikkununga inutuKannut, aippaKangitunut asigiallanullu illuKajunut.
- Ununnisait illuit sanaKattalittut namminik illusanginnik pisisimakKâtillugi nunamik nunalet kavamakkunit KaujisattauKattagialet ammalu atiKapvisanga akiKatluni (~\$2,500/initsanga)

Nunalimmi Ikumanut “Amigattajut”

- Kamingaluvinisimajut 2012-iulauttumi; attuisimatsiavuk piungitumi nunalimmut
- Kaujimatitsinik pusingit Kaminganianninginnut nâmmalungitut; inuit phonniKattajut nunalet kavamakkunut, ammalu asinginnut suliaKapvinut
- ikumaKatsianginnagiamut isumagijaulungituk Kanuilinganitsanginnut ammalu sanagiamut illunik ammalu initsanik
- Ikumakkojut kiatsautet/niaKojaliugutet atuttauKattajut ilanginnut ilagenut KijuKalugunnaimata
- Utsualukkojut kiatsautet ajunnatut kamaginginnanginnut
- Inuit kottisigunnaKattangitut kiatsautinginnik atugiamut; akileKattagialet kinamikkiak kamagiamut, upvalu taimâtsiak kamagijaugunnangituk

Nunalimmi Ikumanut Pivitsait

- Anugimmut napajuk ilijauluttuk Kanitangani imittaviup; Kaujigatsanik katitsuinik kamagijaugialik
- KijuKatsianik ikumagiamut tautsenik
- Atuttaugajanninga siKinik ikumaKagiamut
- Atullutik imakkojunut kiatsagiamut atautsituinnaungitumut suliaKapvinut
- Atullutik nutânik suliaKapvinik (sollu. Illusuak Ilikkuset Ininga) takutitsigiamik ikumait pivitsagijaugajattunut

Kaujitsiluasimajut

- Samuel Dicker: Nunamut Sanajingata kamajillagik, Nain Inuit Nunalet kavamanga
- Dasi Ikkusek: Nunalik Aulatsijinga, Nain Inuit Nunalet kavamanga
- Joe Dicker: AngajukKâk, Nain Inuit Nunalet kavamanga

Hopedale Nunalik Kanuilinganninga

Adjiliuttausimajuk omunga Chris Sampson

Hopedale Nunalik Piusigijangit

- Inungit: 592 Ikajotilet + ikajotiKangitut (Octobera 2016)
- K-12 ilinniavik: 130 ilinniavimmejut (Novemбера 2016)
- Nunalik avittusimajuk 1-2 km takinilimmik kangitlunut (pisimajuk nutaungitok nunanganit nutângunitsamik sanajausimajumut)
- Tungavingit ottotigillugit: pinguavik salami, Idluatsaivet ininga, nutâk pinguatuligijet ininga
- Nutaungituk US inigisimajanga Kanitangani nunalimmi
- Maligatsaligijinga inigijautluni Nunatsiavut; Nunatsiavut katimapvisuak illualunga
- pitaKatsiangitut kenaujaliugutinnik pivalligiamut

Nunalik Ikumanut Piusigijangit

- Newfoundland & Labrador Ikumaligijet IkumaKautinga
- AkKusuttausimajuk: 3 mânna ikKavet
- Ikumak atuttauKattajuk kiatsagiamut
- Atuluagumalittuk nutâk pinguatuligijet ininga
- Sanajaunginnatut illuit; 11 illuit ilagiattausiamajut maggonik jârennik Kângisimajunni
- IkumaKautialunga sanagiattajuk angijumik
- Nutâk MTH 1200, 935 kWh ikKavik ilijajuk German atjinganik
- Nutâk Kuatsânattukojuk ammalu utsualukkkut piusigijanga ammalu ilijaummijuk
- Nutât siammaKattajut ilagiattajut maligiamut malittaugialinnik
- Asingit ikKavet CAT's (2 – 545 kWh (3412), 1 – 445 kWh (3504))
- 10-15% jâri tamât pigulittut kiggatujamminik

-
- Piusinga tautseKattajut aippanganut ikKavimmut 80-85% kiggatutluni
 - Mánna kiggatujanga ~ 500 kWh aujuk, 1 mWh ukiuk
 - 22,000 liters utsualuKautet tatattauKattajut pingasuittutlutik wogimi aujami, utsualuKautingit tatattauKattajut iningan-elippat 9,000 – 11,000 liters
 - Utsualuk atuttauKattajut atunik ikKavinnut
 - Tatattautlutik atajumut Woodward UtsualuKautinginnut
 - Utsualuit piutigijangit mikijovuk (Ukiuttatop Utsualungit)
 - “Take Charge” ikumaKatsianginnagiamut suliangujuk Newfoundland pinguatillugit - atuniKatsiangimagittuk
 - Angijummagik asiangutitaujuk utsualummit (amma ilangit Kijuit) ilingajumut ikumakkojunut kiatsagiamut akikinn-isaummat ikumanga (ikajummat 70% NL ikajotik) ilinganiKajumut utsualuk
 - Piuset piutigijangit, ilautitsivuk nunalimmi wairagijangits

Nunalet Ikumak Atugialingit

- Tánna nunalik piguvalliajuk; inosuttunut ilagengujunut unuttualuit sugusiKajunut
- Iluit sanajauKattajut ikumaKagettillugit tigumiasongujanginnik
- AkileKattagialet ikumait ukununga Newfoundland amma Labrador Ikumaligijingit
- Anugik ikumanga atuttaujut KakKani nunalimmit (KaujigatsaKangitut tamanna ilijausimangituk); nunalet Kaujimajangit pikKujijut anugiluaKattajugok ukiami amma ‘ketakuluk’ukiumi

Nunalet Ikumanik “Amigatsijut”

- Nenittisiluattuk inutuKait ammalu kenaujaliutsiaKattangitut illumiukKatigengujut uKumaitsaKattajut kiatsaKattagiamut ammalu akigijanginnik ikumait; utsualuk upvalu utsualuk/ikumak
- Inuit tautsemata illunginnik kiatsagiamut utsualummit ikumautikkongák, akitujualuk tausandinik tâlanik, amma ilangani ikumaligiji tigujaugiaKaKattajut silatânimiumik nunalimmit
- Unuttumaget ilagengujut sulí atuKattavut Kijukkojunut kiatsagiamut; iniggaKattagialet 150 km (utimut) sikitokkut napvâ-giamut Kijunik
- Hopedale ilangani KanimmaKattalauttut, tâvatuak, tamanna uKumaigijautsiaKattalugunnaituk
- Tánna nunalik kavamak atuKattajut kenaujanik aulatsigiamut namminik ikumatsanginnik (pisimajumit Nunatsiavut kavamanga ammalu kavamak Newfound amma Labrador)
- Nuták pinguatulligijet ininga ilagiattisilanavuk ikumanik atujunut
- Aniggait ikumaKatsiangitut ammalu illuit saggaKammijut

Nunalet Ikumanut Pivitsagijangit

- Anugik ikumaliugutigijaugajattuk
- Piujummaget initsait siKinimmik ikumaKagiamut
- Piunitsagajattuk atuttaungâgajappat Kijuk
- ikumaliugiamut
- Ikumaliuttauluagajattuk, piluattumik
- Nutaungitummeluak nunalimmi

Kaujittisiluasimajut

- Kitura Abel: Nunalet Aulatsijinga, Hopedale Inuit Nunalet kavamanga
- Rob Abbot: NunakKatigengituni kamaji, Newfoundland amma Labrador Ikumaligijingit

Makkovik Nunalet Kanuilinganninga

Adjiliuttausimajuk omunga Lumos Energy

Makkovik Nunalet Piusigijangit

- Inungit: 344 Ikajotilet + IkajotiKangitut (Octobera 2016)
- SuKusitsiangituk nunalet inugijangit
- K-12 ilinniavik: 71 ilinniavimmejut (Novembera 2016)
- Ilanginnik pitalet sanilligejunik illunik
- AkKutinga satjugiamettuk 2.5 km takinilik
- Nutâk SiKingani Satjugiap sikitonnut akKutuliuttausimajuk
- ImaKautik sanajaulausimajuk 1970; nâmmatumik sakKititsiKattajuk
- Unuttumaget nunalimmi illualuit pivalliaausimajut járini Kângisimajuni: \$14m hâkipvik atuinnauguttausimajuk atuson-gulluni sikullagiungitumik, nutâk sananguavik, Inosuttunut ininga ammalu sanagiattausimajuk Ikijunniatet Hállinga

Nunalet Ikumanut Piusigijangit

- Newfoundland amma Labrador Ikumaligijet IkumaKautinga
- Kijukkojut kiatsautet Kaujimajautsiamagittuk; ilangit kiatsautet Kijukkojut maggolingasot (utsualuk/Kijuk)
- KijuttâluaKattajut nunalimmit, Kaningitumit (Southbrook/Burntwood)
- Pisigiamik Kijummik akiKavuk \$5 atautsik Kijuk; 100 Kijuit ukiumut
- UKumaitsautigijauKattajut Kijuttagamut taikkununga kenaujaliutsiaKattangitunut, piluattumik sikugetainnamat

Nunalet Ikumanut Atugialingit

- Maggok imammianut niKingita Kuatsevingit; atautsik putjotinnut, asia natânnavanut, tâvatuak ikumautingit nâmmaKattalungituk tamammik aulagianginnut atautsikut
- Kuatsevimmil suliaKattiuKattajut tigujausot 30-40, tâvatuak manna ~ 15 inuit
- 8 attatuttauKattajut pujulikuluut nunalimmi
- Namminigijaujuk niuvipvikuluk

Nunalimmi ikumanut Amigagijaujut

- Utsualuk kiatsagiamut akitujualuk; \$305/iluittuk, 1 iluittuk/wogimi ukiumi, takiKimi akinga \$1,200 asiagut \$200-400 takKimi ikumakkojunut nigumittogiamut
- Ikumait KamingaluaKattalugunnaitut sivunganititut
- Ajunnatualuk pitâgiamut illunut insuransinik, piluattumik kiatsautiKajunut Kijukkojunut; Kimiggutittâgialiet silatânimiumik nunalimmit
- Nânningani 2013 takKituinnami akilitsait akitujualolauttur, pitjutigiluatlutik atuattaullimmat ottotingit, tâvatuak summaumangât Kaujittitsilaungitut (~30% akitunitsâlotluni)
- Imaut sullungit sulit KuaKattajut; ilangit inuit atutsialungimata ingautinik
- Utsualukkojut kiatsautet ajunnatualuk kamaginginnagiannut; inuit kottisigunnalungimata; akilittaugialet inuit kottisigiamut upvalulonnet taimâtsiak pijauniangituk

Nunalet Ikumamut Pivitsagijangit

- Makkovik kongâ, ~ 3 km nunalimmit
- KaujigatsaKangilak ikumaliugajakKotunut
- Anugik attuttaugajakKotuk ikumaliugiamut
- Isumagijaujuk Nunalimmi KijuKautiliugiamut

Kaujittitsiluasimajut

- Terry Rice: Nunalet Aulatsijinga, Makkovik Inuit Nunalet kavamanga
- Makkovik Inuit Nunalet kavamangata SuliaKattingit

KipukKak Nunalet Kanuilinganninga

Adjiliuttausimajuk omunga Chris Sampson

KipukKak Nunalet Piusigijangit

- Inungit: 171 Ikajotilet + IkajotiKangitut (Octobera 2016)
- K-12 ilinniavinga: 32 ilinniavimmejut (Novembera 2016)
- Inuginginnatangit, puttuvalliangitut ikilliumilugatillu mânaKammik jâringinni; Kanitangani 17% inutuKait (65 jârilet ammalu jârikKutunitsait)
- Nutâk nunalet ininga (2015)
- Nutak ikijunniatet hållinga (2016)
- Labrador Ukiumi AkKutigijauKattajut taikkutigona KipukKak, unuttualuit sikitot KângiKattatillugit nunalimmi
- 2 km akKutilluasianga nunalimmi
- 10 km akKutinga ujuganniavimmut
- Silami håkipvilet ikumaKatluni
- Pinguavik silami amma anautsavik
- Pitâgialet nutâmik anitsivialummik

Nunalet Ikumangita Piusigijangit

- Newfoundland amma Labrador Ikumaligijet IkumaKataungit
- AkKisimattauninga: 3 ikKavet, nâmmatuk utjitujangit
- MânaKammik sanatainnalauttut nunalet initsanganik ammalu 18-nanik nutânik ikijuKappat Kallutinginnik
- Ilangit illuit atuKattajut ikumakkojunik nigumitsigiamut asiagut Kijunik ikuallaKattajut kiattsagiamut

Nenalet ikumagigialingit

- Illunik sanagialuagialet (piunitsanik kiatsautiKautiKallutik)
- Pannaigutilet initsaliugiamut KaujimattisiKattaniattumik amma Sananguavitsamik (2017, kenaujait atuinnaupata)
- Kijuit atuttauluaKattajut kiatsagiamut, ilangit illuit utsualukkotillugit ammalu ikumakkojunut ilangit illuit nigumittogiamut

Nunalet Ikumangit Amigagijaujut

- Ilangit illumiukKatigijaujut uKumaitsautiKajut kenaujatigut ilingajunut akigijanginnut kiasalenet atuttaugialinnut Kijut-tagiamut, upvalu pisigiamut utsualunnik kiatsagiamut (inutuKait, kenaujaliutsiaKattangitut ilaget, aippaKangitut, uikkanet asigiallailu).
- Illuit sanagiattugiallet piunitsauniammata nigumittogiamut ammalu ikilliumittisiniamat akinginnik kiatsagiamut

Kaujititsiluasimajut

-
- Diane Gear: AngajukKâk, KipukKak Inuit Nunalet kavamanga
- Shirley Goudie: Nunalet Aulatsijinga, KipukKak Inuit Nunalet kavamanga
- Terry Gear: kamaji Suliatsanut, KipukKak Inuit Nunalet kavamanga

Rigolet Nunalet Kanuilinganninga

Adjiliuttausimajuk omunga Celes Davar

Rigolet Nunalet Piusigijangit

- Inungit: 171 Ikajotilet + ikajotiKangitut (Octobera 2016)
- K-12 ilinniavik: 61 ilinniavimmejut (Novembera 2016)
- Nutâk initsak (pijagettausimajuk 2016); nutâk ikijunniatet hållinga sanajaujuk
- PitaKatsiangitut nunalimmi kenaujaliugutet pivaliagiangit
- Sananguavik, ammalu silami håkinguapvik ammalu pinguavik salami

Nunalet Ikumakkut Piusigijangit

- Newfoundland amma Labrador Ikumaligijet IkumaKautingit
- AkKisimattauninga: 3 ikKavet, atautsik sanagiattausimajuk ukiumi 2016
- Ikumak kiatsautigijaujuk anigganut ikumakkojunut natimmi nigumittuliugutet
- Angillivalliajut atuKattajut taimailingaluattuk sanajausimmata nutâk Initsak ammalu Ikijunniatet ininga
- Kajusiutigijaunginnatut illuit sanajauKattaningit, maggok nutâk illualok Tungait NunakKatigengituni Illuligijet katutjiK-atigenginnut jåringani 2016

Nunalet Ikumagigialingit Atugialingit

- IkumaKallutik angijumik atuKattangitumik, allât nutânik ammalu mânnaKammik sanajautainnasimajunut iluit
- Ilonnakasâtik illuit atuluaKattajut Kijukkojunik kiatsautinik upvalu utsualutuinnanik
- Ukiumi Kijunik katitsuilutik sikitokkut

Nunalimmi Ikumanut Amigagijaujut:

- Najuttigijaujut inutuKait ammalu kenaujaliutsiaKattangitut illumiuKatiget kiatsagasuagiamut; sâlakumautiKammata akitu-jualommata inogasuatuinnagiamut, piluattumi niKiKagasuanguinnagiamut

Kaujitsiluasimajut

- Kara Berthiaume: Nunalet Aulatsijinga, Rigolet Inuit Nunalet kavamanga
- Rigolet Inuit Nunalet kavamanga SuliaKattangit